THE STANDARD BEARER

A REFORMED SEMI-MONTHLY MAGAZINE

PUBLISHED BY THE REFORMED FREE PUBLISHING ASSOCIATION, GRAND RAPIDS, MICHIGAN

Subscription communications should be addressed to F. Prins, 1010 Northwood St., N. E., Grand Rapids, Mich.

Editorial Staff:
H. HOEKSEMA G. M. OPHOFF
Associate Editors:
G. VOS WM. VERHIL
Entered as second class mail matter at Grand Rapids, Mich.

Communications relative to contents should be addressed to Rev. H. Hoeksema, 1139 Franklin St., S. E., Grand Rapids, Mich.

Vol. VI, No. 2 OCTOBER 15, 1929 Subscription Price, $2.50

MEDITATION

LOOKING AT THINGS NOT SEEN

> For our light affliction, which is but for a moment, worketh for us a far more exceeding and eternal weight of glory.
> While we look not at the things which are seen, but at the things which are not seen: for the things which are seen are temporal; but the things which are not seen are eternal. —II Cor. 4:17, 18.

We look at the things not seen!

How blessed are they who direct their lives in accordance with the true wisdom of this seeming paradox!

Blessed now, in the midst of things present and seen; in joy and in sorrow, in sickness and in health, in prosperity and in adversity, in life and in death; when the soul leaps in exultation and when the heart is overwhelmed with grief . . . .

For, having regard for the things that are not seen, they appreciate and evaluate all things seen in the light of things as yet invisible and hid from view; and they know that the things tangible and perceptible, the things of their present experience are temporal, will soon fade and be no more, to give place for the higher, eternal reality of things that are not seen. And, too, having their eyes fixed steadfastly on the things that are not seen, they will feel confident that things present are but a means to realize for them the things future; that things temporal are the way, things eternal are the end!

And thus they will neither set their hearts on things temporal when they appear pleasant and joyous and beautiful; nor be overcome in the struggle and sit down by the wayside in desperation, when billows of affliction and waves of grief roll over the soul. They will in all things be more than conquerors.

A thing of beauty, appearing as an integral part in the world of our present experience, is no joy forever!

And our affliction is but for a moment!

Leaning against the railing of our ship I stood gazing, on a late summer evening, at a sunset over the Atlantic, my soul enraptured by its marvelous beauty. On a deep background of transparent blue, deeper because the heaven's canopy served as a mirror to reflect somewhat the depths of ocean-mysteries below, the Lord of heaven and earth had painted a work of color-art, so rich and variegated, yet so harmonious in its variformed and polychromatic beauty, that I stood riveted on the spot, lost in wonderment. As, slightly toward the North-west, the sun was about to go down in a halo of blazing fire, in the Southwestern part of the firmament's dome a huge fan of featherlike clouds stretched itself through the heavens, rising from a common center on a line of richly dark purple that was drawn near the horizon and parallel to it, reaching out and expanding to points almost directly overhead. From the deep purple at its base and center, the colors gradually and softly shaded into a blazing scarlet, a bright red, then into a beautiful orange that produced a deepening effect upon the dark blue background of the sky. And the entire picture seemed to be alive, the colors shifting and leaping upward like flames of fire, then as swiftly gliding downward again and contracting toward the fan's center. The heavens were ablaze with the glory of God and the firmament poured forth abundant speech . . . .

Then, as I would fain have prolonged the scene to fill my soul with its all-surpassing beauty a little longer, the picture quickly faded, the colors lost their brightness, till with the setting sun the whole had disappeared from view and the darkness of night spread over the ocean . . . .

A part this sunset was of all the things that are seen and that are, therefore, temporal; a vivid testimony of the transitoriness of all the beauty and pleasure and joy of things temporal. And to regard the things that are seen, to gaze at them only, to set our heart upon them as if they were to be evaluated in themselves and were lasting treasures, is foolish and hopeless.

No different it is with regard to the afflictions in the midst of the world of visible things.

He that looks at them without having regard to the

things that are not seen, will be overcome by present troubles. So did sometimes the saints of old, and it pressed from their hearts the cry that all things were against them. Thus was the experience of the inspired psalmist, as long as he regarded the things seen as things in themselves, and almost he was inclined to let the murmuring judgment of rebellion escape from his lips, that there is no knowledge in the Most High. For he regarded the things that are seen, both of the godly and the ungodly, and he set his heart on them. He looked, and behold, the ungodly knew no pains and no bands till their death; they wallowed in pleasure and lived luxuriously; prosperity was their portion all the way of their life. He looked again and found that he himself was oppressed with grief, though he washed his hands in innocency; his punishment awaited him every morning anew. He could not understand, the problem that was presented to his mind by the aspect of things that are seen, was too painful for him. Bitter dissatisfaction filled his troubled soul . . .

Till he ceased to look at things that are seen, and regarded their end, in the light of the sanctuary of God. Then he was satisfied, for he understood that the things he saw and had regarded with envy and grief of soul were temporal, both the prosperity of the wicked and the affliction of the godly.

Blessed are they, indeed, whose confession it is and who direct their lives accordingly, day by day:

While we look at the things that are not seen!

Not at the things that are seen!

Our light affliction!

Which is but for a moment!

These words express the apostle's evaluation of all the sufferings and troubles of this present time!

But does he not speak too lightly? Is his judgment of the world's pain and death not far too superficial to be regarded seriously?

Is his light appraisement of all the tribulation men endure in the world of things that are seen, perhaps, to be explained from lack of experience on his part? Was he, perhaps, not a man acquainted with grief? Did the storms of life always pass him? Was his way, perhaps, always smooth. And having no personal acquaintance with the sufferings of this present time, and lightly regarding the agonies of others round about him, did he perhaps speak foolishly, when he characterized present grief as our light affliction which is but for a moment?

Did he not know how the world is writhing in the throes of death? Had he never heard how the whole creation groaneth and travaileth together until now? Had he never seen how man is frequently born to suffer, to die day by day, not for a moment but for weeks and months and years, for a lifetime; and not lightly, but in unbearable agony? . . . .

Yes, he knew, neither did he speak foolishly when he said that our present affliction is light and for a moment.

He knew by personal experience. He was acquainted with the sufferings of this present time, with pains of the body and sorrows of heart, with griefs and troubles. And he knew of still another suffering, which the world of things that are seen inflicted upon him just because he had regard to the things that are not seen. He was troubled on every side, persecuted and cast down, always bearing about in the body the dying of the Lord Jesus, always delivered unto death for Jesus' sake. His outward man was perishing, His inward man was afflicted by his outward man. Sin afflicted him till he cried out: who shall deliver me from the body of this death? The world afflicted him, because it is in darkness while he, according to the inward man, desired to walk in the light. He was persecuted, reproached, scourged, cast out, stoned, imprisoned, condemned to death, oppressed on every side in the world of things that are seen. And knowing all this, and having before his mind the things of this present time in all the power of their oppression and tribulation, he nevertheless speaks as he does and characterizes all the sufferings of the present as a light affliction, which is but for a moment. And again, knowing not only his own sufferings, but being mindful, too, of the tribulation of all the saints, of the Church of Jesus Christ in the world of things that are seen, he includes their affliction and comforts them with the confident assurance, that it is only light and evanescent, like streaks of morning-cloud, dissipated by the rising sun . . . .

But why, pray? Whence this light appraisal of the affliction of this present time?

Surely not, because the apostle considers these sufferings lightly and of no account, when weighed all by themselves, when viewed as a thing in itself. Then, indeed, the weight of affliction was heavy enough; then the dark night of suffering seemed long and terrible.

But because he looked not at things that are seen, but at the things that are not seen. The world of visible things, the world of our earthly experience, the things of perception, the things we can see and hear and taste and smell and handle, are the things through which we suffer, constitute the world in which we are afflicted; but it is not the only reality. There is a world of things not seen as yet, and it is nonetheless real. It is the world of heavenly, of spiritual, of eternal things. It is, but it is not yet seen. It exists, but it cannot yet be perceived by the earthly eye. It has existence, for the God of His people conceived of that world before this world of visible things was. It already is, for it was realized through the sufferings and death, the resurrection and exaltation of the Lord Jesus Christ, who is exalted at the right hand of God. And although we cannot see it, yet we do look at it, by faith in Him, Who is the Captain of our salvation and the Finisher of our faith. Though that world of heav-

enly things be hid from our present earthly view, yet we look at it with the eye of hope, through Him Who loved us even unto death . . . .

We know it is there, and we regard it, steadily we gaze upon it with the eye of our spirit. And with our eye fixed on that world of invisible things we appraise our present suffering.

Both, present affliction and future glory, we put in the balance and weigh. And then there is no comparison.

The things not seen constitute an exceeding weight of glory, and they are eternal!

And the affliction of the present, in the world of things that are seen, is light.

It is but for a moment!

Our light affliction: the means!

A far more exceeding and eternal weight of glory: the end!

Only in the light of this consideration are they, who look not at the things that are seen, but at the things that are not seen, blessed and reconciled with the brief way of their light affliction.

Oh, truly, the mere comparison of present affliction and future glory is comforting for the afflicted soul in the midst of the things that are seen. The mere remembrance of the things that are not seen as the object of our blessed hope is sufficient to make us rejoice in the midst of suffering, to cause us to sing songs in the night.

But the mere comparison does not satisfy, does not reconcile us even with our light affliction, because it does not reveal the reason, it does not show us the necessity of our present suffering. Why, after all, the suffering? Granted that it is only light and quickly passing and flitting away, when viewed in the light of the exceeding weight of glory eternal that awaits us in the world of unseen things; the fact remains, that while we endure it, the burden of it is heavy enough and the pain of it severe. Were it not far better, then, to obtain the exceeding weight of glory in a different way and to be free from suffering even in this world of visible things? . . . .

Yes, but our light affliction *worketh* a far more exceeding weight of glory. There is a causal relation between the affliction and the glory, between our experience in the world of things that are seen and our glory in the world invisible . . . .

The light affliction is a means; the glory is the end. Our present suffering is the way, and there is none other; the future glory is the destination whither the way is leading. The affliction yields fruit, and the fruit is the far more exceeding weight of glory. The former is necessary to the latter. Without the means you would not gain the end; unless you travel the way, difficult and rough though it may frequently be, you cannot reach the destination!

Then all is well and we are reconciled with the way!

We may not always understand the exact relation, we may not be able to discern always the connection between our light affliction and the glory God has in store for His people. In fact, more often we do not. A few great and general truths we grasp. Did not God Himself choose the deep and awful way of sin and grace, with all its misery and death, yea, with the suffering and death of His only begotten Son in its very center, to realize the far more exceeding weight of the glory He had prepared for those whom He loved with an eternal and predestinating love? Was the way of the cross and all its agony of soul and body not necessary for the Lord our Saviour, in order that He might attain to His glorious Mediators-crown? And can we not see, that suffering sanctifies, that affliction purifies us as gold is proved by fire? Yea, do we not understand, that the outward man must perish day by day, must ultimately perish in death, in order that the inward man may be renewed and finally glorified? . . . .

Yea, the earthly house of this tabernacle must needs be dissolved and we must be unclothed that we may be clothed upon!

Yet, aside from these general truths, we do not fathom the mind of the Most High.

The details of His ways with us, we do not understand. Why one must travel in this, another in that way of suffering, remains a mystery.

Neither do we care to know.

For we walk by faith, not by sight!

One step's enough!

But, having regard, not to the things that are seen, but to the things that are not seen, and assured by our God, Who leads us, that our light affliction worketh a far more exceeding weight of glory, we are confident that all things work together for good to them that love God, to them whom He called according to His purpose . . . .

And we are reconciled with the way, though it is rough and steep and the night is dark. And cheerfully we travel onward.

Enduring the way for the goal in view!

Eternal glory, exceeding great!

H. H.

KERKKLOKSTONEN

Wil toch, als de klepels kleppen,
  En de Heer de Zijnen beidt,
Naar Zijn heiligdom u reppen,
  't Voorportaal der eeuwigheid!
Daar toch zweeft uw geest naar Boven,
  Op de zucht van lied en beê;
En bij 't dankbaar lieven, loven,
  Vinden ziel en lichaam vreê!

EBEN-HAEZER

Als dit nummer van ons blad verschijnt, zijn onze kerken verrijkt met een zestal predikanten, mannenbroeders, die naar het oordeel der kerken genoegzame bekwaamheid bezitten en toegerust zijn met gaven des Heiligen Geestes, om den Koning der Kerk te dienen in het ambt van Bedienaar des Goddelijken Woords en der Sacramenten.

In meer dan een opzicht zijn we hiermede weer een stap verder gekomen als kerkengroep op den weg, waarop de Heere ons heeft willen leiden, nadat de Christelijke Gereformeerde Kerken ons uitwierpen in 1924.

Verschillende gemeenten genieten van nu van het voorrecht van een meer geregelde bearbeiding dan tot nog toe haar ten deel viel. Drie der broeders namen een beroep aan van gemeenten in Sioux County. Twee dier gemeenten, Doon en Rock Valley, mochten voor het eerst haar eigen leeraar begroeten. Zij zullen ongetwijfeld zich daarin grootelijks verblijden en met dank aan den Heere Christus met meer moed de toekomst tegen gaan. Een vierde der broederen zag zijn arbeidsveld zich aangewezen in de gemeenten van Pella en Oskaloosa, die tezamen een leeraar beriepen, en ook zij zullen met blijdschap een rijkeren zegen verwachten in den weg van geregelde ambtelijke bearbeiding dier gemeenten. Waupun ontving ook een leeraar en wij verblijden ons zelf hartelijk, dat zij een der beroepbaar gestelde broederen mocht ontvangen. Zij streed in opzichten een moeilijker strijd, vooral daar zij meer geïsoleerd was van de andere gemeenten dan ééne andere onzer kerken. Daarom hebben we ons dan ook bijzonder verblijd, dat de Heere het zoo beschikte, dat ook zij van nu voortaan een eigen predikant mag bezitten. En ook Roosevelt Park mocht de blijdschap smaken, dat hare roeping werd opgevolgd. Ook zij heeft, als stadsgemeente, en dan nog wel als liggende in het Christelijke Gereformeerde Jeruzalem, een eigenaardigen strijd te strijden en met bijzondere moeilijkheden te kampen. Moge de Heere ook in die gemeente den arbeid van den leeraar rijkelijk zegenen. Als onze lezers dit nummer ontvangen, zijn alle deze broeders reeds in hunne respectieve plaatsen als leeraar bevestigd in hun ambt.

't Is waar, Sioux Center moest haar leeraar verliezen, daar Ds. Vos, evenals Ds. Verhil, nog een tijdlang de lessen op school zal bijwonen. En wij gevoelen haar verlies. Toch heeft ze niet veel te klagen, daar ze zeer rijkelijk is bedeeld met classisbeurten, en niet dikwijls verstoken zal zijn van bediening des Woords. En tevens is de gemeente te Hudsonville door deze verandering weer rijker geworden, daar de vroegere leeraar van Sioux Center hare roeping aanvaardde, en aldaar ook reeds in het ambt werd bevestigd. Ds. G. M. Ophoff werd leeraar van Byron Center en wij verwachten, zooals we bidden, dat ook van zijne bearbeiding de gemeente aldaar rijke vruchten zal genieten.

Gewichtige veranderingen grepen dus plaats, gewichtig allereerst voor de gemeenten.

Maar ook verwachten wij, dat deze verandering een verrijking zal zijn voor onze classicale vergaderingen. In plaats van vier predikanten telt de Classis thans negen, die naar toerbeurt de vergadering zullen kunnen leiden, terwijl we bovendien verwachten, dat aan Ds. Verhil, zoowel als aan Ds. Jonker zitting zal worden verleend met adviseerende stem. Wij twijfelen er niet aan, of door dit alles zal de arbeid lichter en rijker en dus aangenamer worden, ook op onze classicale vergaderingen.

Er is echter nog meer.

Nu we zooveel predikanten mogen tellen, mogen we zeker ook wel verwachten, dat we van de pas in het ambt bevestigde broeders zoo nu en dan eens een bijdrage voor ons blad zullen ontvangen. Tot hiertoe rustte de verzorging van onzen Standard Bearer op de schouderen van een paar der broederen. En nu is het natuurlijk niet onze bedoeling, om aanstonds de namen der broederen op ons titelblad te doen prijken als van vaste medewerkers. Dat is niet noodig. Maar zou het niet kunnen, dat we toch zoo nu en dan eens een pennevrucht van hen ontvangen? Het zou niet alleen onzen arbeid eenigszins verlichten, maar het zou ook tevens een middel zijn tot verdere ontwikkeling der broederen zelf. Ze zouden b.v. aanstonds een onderwerp kunnen zoeken en kiezen, en stellen zichzelven de taak om dat uit te werken met het oog op toekomstige publicatie in ons blad. Ze kunnen zich dan al den tijd gunnen, die ze daartoe noodig hebben, maken grondige studie van zulk een onderwerp en werken het met zorg uit, ook uit het oogpunt van taal en stijl. En ze zouden daarvan zelf de eerste vruchten plukken. Maar ook zou zulk een arbeid ten goede komen voor ons blad en ons werk verlichten. Een weinig meer verdeeling van arbeid in de toekomst ware niet ongewenscht.

Nu ik daar toch over schrijf moet mij nog een andere suggestie uit de pen.

Ze is deze. We zouden als predikanten in de Protestantsche Gereformeerde Kerk wel aanstonds ons kunnen gewennen aan geregelde samenwerking, opdat wij, naar de mate des tijds en der middelen, die God ons schenkt, ook mogen dienen tot elkanders opbouwing in de waarheid. En tevens zouden we dan samen kunnen worstelen met verschillende problemen, die zich opdoen in onzen arbeid als predikanten en in het leven onzer kerken. Zou het niet mogelijk zijn om een geregelde predikanten-conferentie te beginnen, waarin ieder op zijn beurt een degelijk stuk werk levert, het een of ander onderwerp van beteekenis behandelt? We bleven dan met elkander in contact, ook als straks, bij verdere uitbreiding onzer kerken, we meer dan één classis zullen moeten vormen. Ik weet het wel, de arbeid in de afzonderlijke gemeenten is groot en de tijd is gewoonlijk niet voor het grijpen, als men dien arbeid conscientieus, als voor Gods aangezicht wil verrichten. De broederen zullen dit wil spoedig gewaar worden. En ook moeten de gemeenten natuurlijk eerst worden ver-

zorgd. Wij moeten nimmer nalatig worden in de prediking en het onderwijs der gemeente, want zij is ons arbeidsveld en zij moet allereerst door middel van onzen arbeid worden gebouwd. Toch zou de predikant door zulk eene samenwerking zelf ook worden gebaat, rijker worden in kennis, en langs dien weg zou ook de gemeente ten slotte de vruchten daarvan plukken. Wij zouden b.v. telkens als het tijd is voor onze classicale vergaderingen, een dag voor dit doel kunnen afzonderen en kunnen confereeren in gebed en bespreking der waarheid, en alzoo kunnen arbeiden tot elkanders opbouwing en opscherping in de liefde. Laat mij eens van u hooren, broeders, in betrekking tot deze zaak.

Zeker, als we terugzien op den afgelegden weg, dan hebben we rijke dankensstof, want de Heere heeft ons gezegend, en wel mogen we op onzen gedenksteen beitelen: Eben-Haezer.

Drie predikanten werden in 1924 met hunne kerkeraden goddelooslijk buiten verband gezet met de kerken, die ze getrouwelijk hadden gediend. Ook zelfs in bittere vijandschap en persoonlijken haat, wist men van die predikanten nog niets ergers te zeggen, hoezeer men ook zocht, dan dat ze fundamenteel goed Gereformeerd waren, zij het dan ook met een neiging tot eenzijdigheid. Toch ging men door, tot de afzetting van hen en hunne kerkeraden toe!

Thans geeft de Heere ons zestien gemeenten en bezitten we tien predikanten!

Waarlijk, er is stof tot blijdschap en dankbaarheid! Als we voor de aandacht houden, dat we nog geen vijf jaren op onszelven staan als kerkengroep en we herinneren ons de moeilijkheden, waarmede we te worstelen hebben gehad, dan mag het een wonder in onze oogen zijn, dat we zijn, die we zijn.

Wat is anders de weg gansch anders geweest, dan wij ons die hadden voorgesteld. Een der broederen, die met ons werd uitgeworpen, waarop we zoo vast hadden gerekend en vertrouwd, verliet ons weer met zijne gemeente. Andere broeders, die tot aan onze afzetting toe altijd den indruk lieten, dat ze het zoo hartelijk met ons eens waren, van wie we met reden verwachtten, dat ze schouder aan schouder met ons zouden staan, vielen één voor één af, tot den laatste toe. En zoo moesten we het doen met eigen krachten en konden onze gemeenten niet eerder een eigen leeraar ontvangen, dan nadat ze van eigen school tot candidaat konden worden gesteld. Zoo was des Heeren weg geheel anders dan de onze. En ongetwijfeld ook beter, schoon wij telkens weer moesten leeren, niet op menschen te vertrouwen, maar alleen op den Heere onzen God en dat leeren dikwijls met allerlei teleurstelling gepaard ging.

Eben-Haezer! De Heere heeft ons geholpen. Het was zeker alles Zijn werk; het was ook kennelijk Zijn weg. We hebben noch het werk noch ook den weg zelf gezocht of gewild. En waar we wel dikwijls onzen eigen weg trachtten te zoeken, daar brak ons alles bij de handen af en leidde de Heere onze God ons in gansch andere wegen.

Maar destemeer hebben we reden om ook thans aan de keerzijde van dezen gedenksteen te beitelen: De Heere zal ons helpen! Waar Hij het was, Die ons arbeidsveld ons aanwees, waar Hij het was, die den weg altijd weer baande, waar Hij het was, Die ons in het verleden hielp en het dus ook alles Zijn werk is, daar mogen we zekerlijk verwachten, dat wij ook in de toekomst de hulpe en den zegen des Heeren zullen ervaren over onze kerken.

Want Hij laat Zijn eigen werk nimmer varen! Leeren wij slechts ootmoediglijk achter Hem aan te komen, gewillig om te dienen naar Zijnen wil in Zijne eigene zaak. Opdat we ook hoe langer hoe meer ons vertrouwen alleen mogen stellen op Hem!

Onze zaak is Zijn zaak. Hij strijdt Zijne zaak door ons. Hij zal ons tot dien strijd bekwamen. Hij zal ons ook in en door dien strijd zegenen.

En Hij zal ook alleen de eer ontvangen!

Nu en eeuwiglijk!

* * * * *

Herders en Leeraars

Intusschen vestigt zich bij deze gelegenheid, waar de Heere onze kerken heeft willen verrijken met een zestal predikanten en deze op verschillende plaatsen in hun ambt werden bevestigd, onze aandacht onwillekeurig meer dan anders op de beteekenis van het ambt van een predikant. En het kan, beide voor de predikanten en voor de gemeenten, niet ondienstig zijn, dat we enkele gedachten daarover in ons blad ten beste geven.

Christus Zelf, dit moet op den voorgrond staan, heeft de ambtsdragers aan Zijne gemeente op aarde gegeven.

Zoo immers schrijft de apostel aan de gemeente te Efeze: "En Dezelfde heeft gegeven sommigen tot apostelen en sommigen tot profeten en sommigen tot evangelisten en sommigen tot herders en leeraars; tot de volmaking der heiligen, tot het werk der bediening tot opbouwing des lichaams van Christus."

Let op het verband, waarin deze woorden voorkomen.

De apostel schrijft een vermaning, een bede aan de gemeente. Hij, de gevangene in den Heere, bidt haar, dat zij mag wandelen waardiglijk der roeping, waarmede zij geroepen is, "met alle ootmoedigheid en zachtmoedigheid, met lankmoedigheid, verdragende elkander in liefde."

Nu is het wel te betreuren, dat de gemeente, die gekocht werd door het dierbaar bloed van Christus, nog zoo vermaand moet worden, dat de leden elkander zullen *verdragen* in liefde. In de volmaaktheid zal zulk een verdragen van elkander zeker niet noodig zijn. Maar de praktijk des levens leert maar al te klaar, dat zulk eene vermaning aan de strijdende Kerk van Christus in de wereld, wel op haar plaats is.

Trouwens, dit behoeft niet te verwonderen. De gemeente is immers nog niet volmaakt. De leden van Christus' Kerk in de wereld hebben immers allen hunne zonden en gebreken, hunne zwakheden en ellendigheden. Er moet dus een verdragen van elkander zijn, ook in die zonden en zwakheden.

Bovendien, en daarop vestigt de apostel verder de aandacht, er is ook allerlei verscheidenheid van gaven en krachten, van roeping en positie in Christus' Kerk op aarde. Wel is de gemeente één. Zij is één als lichaam, één in Geest, in de hoop hare beroeping, in geloof en doop, in den éénen Heere en den éénen God en Vader van allen, Die boven allen en door allen en in allen is, 4:4-6. Maar die eenheid bestaat niet als doode en stare eenvormigheid, maar door verscheidenheid van gaven en krachten. Aan ieder is de genade gegeven naar de mate der gave van Christus. En als nu de zondige natuur van de nog onvolmaakte leden der Kerk de overhand krijgt, dan wordt juist die verscheidenheid de aanleiding tot allerlei haat en nijd en onvrede. Men verstaat dan niet meer, dat al deze krachten en roepingen gaven zijn van Christus aan het geheel der gemeente en tot deszelfs opbouwing. En benijdt en vereet elkander.

Daarom moet zij verstaan, dat ook de onderscheidene ambtsdragers gaven zijn van Christus aan de gemeente. Hij is nedergedaald in de benedenste deelen der aarde. Hij is ook opgevaren en heeft de gevangenis gevangen genomen, Hij heeft in den strijd, dien Hij heeft gestreden, buit behaald en deelt nu gaven uit aan Zijn volk, Hem door den Vader gegeven. Hij geeft aan Zijne gemeente apostelen en profeten en evangelisten en herders en leeraars.

Men onderscheidt gewoonlijk, en dat terecht, tusschen buitengewone en gewone ambten in de gemeente van Christus. De buitengewone zijn dan die ambten, die Christus in Zijne gemeente heeft ingesteld om den gansch bijzonderen arbeid te kunnen verrichten, die aan het fundament-leggen der Kerk was verbonden.

Zoo was het met de apostelen.

Zij waren fundamentleggers. Het fundament was begonnen gelegd te worden door de profeten des ouden verbonds. De uiterste Hoeksteen was gelegd in Christus Jezus. Maar het fundament was niet voltooid, eer ook de apostelen hun arbeid hadden verricht. De uiterste Hoeksteen is van dat fundament het voornaamste. Hij bepaalt geheel het fundament, is eigenlijk het fundament der Kerk wezenlijk. Uit Hem moesten dus de lijnen worden getrokken voor heel het gebouw. En het trekken van die lijnen, die grondlijnen, waarnaar alle toekomstige bouwers moesten voortbouwen, was de taak der apostelen, voorzoover het de Nieuwe Bedeeling betrof.

Daarom moest dan ook een apostel onmiddellijk geroepen worden tot dit werk door den Heere. En tevens moest hij op gansch bijzondere wijze onfeilbaar geleid worden door den Heiligen Geest. Zijn eenmaal de lijnen scherp getrokken, is eenmaal het fundament gelegd, dan kan er naar de getrokken lijnen op dat fundament worden voortgebouwd en mag die onfeilbare inspiratie des Heiligen Geestes een einde hebben. Maar tot het oogenblik van de voltooiïng des fundaments moesten er grondleggers zijn, die door den Heiligen Geest werden gedreven, verlicht en geleid, om onfeilbaarlijk het zoo beteekenisvolle fundament te kunnen leggen.

Bij die apostelen en in dien apostolischen tijd behoorden dan ook feitelijk de evangelisten, die de apostelen hielpen in hunnen arbeid; en de profeten, die in de afzonderlijke gemeenten in die periode, waarin het fundament der waarheid nog niet was voltooid, bijzondere openbaringen ontvingen door den Heiligen Geest, die in de gemeente woonde, openbaringen echter, die altijd weer konden worden getoetst aan het apostolisch woord, dat zeer vast is. Ook deze laatste ambten, daar ze feitelijk bijvoegselen waren bij het apostolaat, hadden geen blijvende waarde, waren dus buitengewoon, aangelegd op de bijzondere behoeften der Kerk in dien eersten tijd.

Maar er zijn ook gewone ambten aan de gemeente geschonken.

De apostel noemt immers, naast de apostelen en evangelisten en profeten, ook herders en leeraars.

Door *herders en leeraars* duidt de apostel geen twee verschillende ambten, doch slechts één ambt aan. Er zijn wel, die van deze verklaring meenen te moeten verschillen, doch het komt ons voor, dat het weglaten van het woordeke *sommigen* voor leeraars hier beslist. Voor elk der andere aanduidingen der verschillende ambten bezigt de apostel dit woordje. Maar voor *herders* en *leeraars* bezigt hij dit woord niet afzonderlijk, doch slechts eenmaal. Sommigen zijn gegeven tot apostelen; sommigen tot evangelisten; sommigen tot profeten; en sommigen tot *herders en leeraars*.

Voor ons beslist dit.

Had de apostel door herders en leeraars twee afzonderlijke ambten willen aanduiden, hij had ongetwijfeld geschreven: en sommigen tot herders en sommigen ot leeraars.

Nu hij dit niet doet, is het duidelijk, dat dezelfde personen herders en leeraars zijn.

Het zijn dan ook de ouderlingen der gemeente, waarop de apostel doelt, die geroepen zijn om de gemeente Gods te weiden, die Hij gekocht heeft met Zijn eigen bloed.

Niet aanstonds werd de leerende ouderling, de predikant, de leeraar, in dien kring dier ouderlingen afgezonderd met de bepaalde taak om bezig te zijn in het Woord en in de leer. Zelfs zijn onder ons de ambten van leeraar en ouderling niet scherp gescheiden. Wel treedt een ouderling niet ambtelijk op in de bediening des Woords en der Sacramenten; maar een leeraar, de ouderling, die bezig is in het Woord en in de leer, is tevens toch ook herder en regeert mede met de regeerouderlingen over de gemeente Gods.

Toch had deze onderscheiding en scheiding later wel plaats. Bepaalde ouderlingen werden afgezonderd om bezig te zijn in het Woord en in de leer; terwijl de

overige ouderlingen geroepen waren om de gemeente Gods te regeeren en over de kudde Gods te waken, tucht te oefenen over haren wandel en haar te bewaken in het midden der wereld.

Zoo is dan de predikant de leeraar, de ouderling, die bezig moet zijn met al zijn krachten, gaven, middelen en tijd in de leer door het Woord van God, opdat hij jong en oud mag onderwijzen in de waarheid, die in Christus Jezus is, en zoo mag bouwen op het fundament der apostelen en profeten, waarvan Jezus Christus is de uiterste hoeksteen.

De leeraar moet zich van die roeping bewust wezen, haar altijd tot zijn hoofdtaak zich stellen.

De kerkeraad moet dit ook verstaan. Hij moet er voor zorgen, dat zijn leeraar bezig kan zijn in het Woord en in de leer.

En ook de gemeente moet juist dat van haar leeraar verwachten. Want Christus heeft hem aan de gemeente gegeven tot dat doel.

* * * * *

Door Christus Gegeven

De apostelen, profeten, evangelisten, herders en leeraars zijn door Christus aan de gemeente gegeven.

De ambtsdragers zelf dus.

Zeker ook zijn de ambten door den Heiland ingesteld.

Ware dit niet het geval, er zouden geen ambtsdragers kunnen zijn, en niemand zou het recht hebben om ambtelijk in de gemeente op te treden, hetzij in betrekking tot de verborgenheden des Evangelies en hare verkondiging, of ook in betrekking tot den wandel en het leven der gemeente.

Dat iemand gaven heeft om te leeren maakt hem nog geen leeraar. Dat iemand schoone gaven van God heeft ontvangen om te onderwijzen, geeft hem nog niet het recht om dit ook in het midden der gemeente te doen en dat wel in ambtelijken zin. Dat een lid der gemeente veel wijsheid bezit, maakt hem nog geen ouderling. Schoon iemand veel regeerstalent heeft, heeft hij toch nog geen macht om te regeeren. Neen, zal hij ambtsdrager zijn, dan moeten er ambten zijn ingesteld door den Heere Christus, en dan moet hij door den Koning der Kerk op die plaats gesteld worden.

Nu zijn de ambten zelf ook van Christus. Dat ligt vanzelf in het woord van den apostel opgesloten.

Toch is dit niet alles, wat de apostel bedoelt. En zelfs valt hierop niet de nadruk, blijkens heel het verband en blijkens de bewoording van den tekst zelf.

Integendeel, de apostel wil er nadruk op leggen, dat de Heiland de ambtsdragers zelven aan de gemeente heeft gegeven. Hij heeft apostelen gegeven; Hij heeft evangelisten en profeten gegeven; Hij heeft ook gegeven herders en leeraars. Immers, zoo heeft de apostel in het verband gezegd, de Heere Christus deelt een verscheidenheid van gaven uit in de gemeente; en daartoe behooren ook de gaven van de verschillende ambtsdragers.

Toegepast nu op onze leeraars in het bijzonder, wil dit zeggen, dat de gemeenten en de leeraars, zoowel zij, die reeds lang dienden, als zij, die pas in hunne ambten werden bevestigd, altijd in dit bewustzijn moeten leven en arbeiden, dat zij gaven van Christus zijn aan de gemeente.

Of, wat zou het al baten, zoo wij al gemeenten hadden en dus de ambten als instelling van Christus in ons midden bezaten, en er waren geen mannen, die de plaatsen dier ambten konden innemen?

Wat nuttigheid zoude het ons geven, hadden we al een leeraarsambt en we hadden geen leeraren?

En hoe zullen we leeraars krijgen, tenzij Christus ze niet aan de gemeenten schenkt?

Zeg in dit verband toch niet, dat wij dan maar al onze krachten moeten inspannen, om leeraars te kweeken; dat we een flinke school moeten hebben, waar jonge mannen kunnen worden opgeleid tot het leeraarsambt. We zijn het met die opleidingsidee, opzichzelf genomen, natuurlijk hartelijk eens. Geen opleiding is te goed voor iemand, die geroepen is om de verborgenheid des Evangelies te verkondigen in het midden der gemeente. Maar de gedachte, dat wij leeraars zouden kunnen vormen, waar Christus ze ons niet eerst geeft, moet in ons midden geen plaats vinden en moet, waar ze toch reeds wortel schoot, worden uitgeroeid.

Neen, hoe wij ook ijveren, om wel onderlegde leeraars te vormen, op den voorgrond moet staan, dat de gemeente ze, niet van de school, maar van Christus ontvange.

Christus geeft hen aan de gemeente. Hij doet dat door mannenbroeders met gaven van wijsheid en verstand en godsvrucht te begiftigen, met alle gaven, die tot het ambt noodig zijn te bedeelen door Zijnen Geest. Hij doet dat door in de harten van zulke mannenbroeders de begeerte te kweeken, de roeping te werken, om in het ambt van leeraar te dienen. Hij doet dat door voor zulke mannenbroeders den weg te openen, om zich voor dat werk voor te bereiden. Hij doet dat ook door de aandacht der kerk, der gemeente, in den middellijken weg op zulke door den Heere begaafde mannen te vestigen. Deze onderzoekt hen dan. Deze, niet zij zelven, oordeelt dan, of zij waarlijk de gaven en bekwaamheden bezitten, of zij waarlijk door den Heere zijn toegerust en afgezonderd om in het ambt te dienen. Deze roept hen ook en deze bevestigt hen in het ambt. Of laat mij het liever zoo zeggen, dit alles doet Christus door Zijne gemeente.

En in dien weg geeft Hij ook nu nog de leeraars aan Zijne gemeente.

En als een leeraar aldus in den rechten weg tot de gemeente is gekomen, moet de gemeente hem ontvangen als een gave van Christus aan haar en in dankbare waardeering met die gave voor het aangezicht van haren Koning leven.

En de leeraar moet zich nimmer aanstellen, alsof hij de Gever ware.

In ootmoed wandelen in het midden van Gods Kerk, moet hij nooit meer dan gave willen zijn.

En moet hij ook verstaan, dat hij alleen door gedurige bekwaammaking zulk een gave van den Heiland blijven kan.

Hij is, in zichzelf een aarden vat. Hij is ook een zondig mensch.

Hij heeft daarom niets om te roemen.

Zijn roem is Christus.

* * * * *

Tot Opbouwing van het Lichaam van Christus

Dat is het doel.

Ook dit moet worden verstaan.

Ambtsdragers zijn gaven aan de gemeente.

De apostelen gaf de Heiland aan heel Zijne gemeente, uit alle eeuwen. Hun werk was dat van grondleggers. Het was van beteekenis voor heel het gebouw van Gods Kerk.

De leeraars zijn gaven aan bijzondere gemeenten. Zij arbeiden aan den opbouw van het lichaam van Christus op bepaalde plaatsen, en altijd naar de lijnen reeds door de apostelen getrokken en in Gods Woord aangeduid.

Maar toch ook zoo moet de gemeente, moet ook de leeraar verstaan, dat deze een gave is van Christus *aan de gemeente,* dat hij daarom het doel zijner roeping in den opbouw der gemeente heeft. De gemeente, niemand in de gemeente behoeft hem te benijden op de plaats, waarop hij krachtens zijne roeping staat, want zijn arbeid en roeping komen ten goede aan heel de gemeente. De voet benijdt in het lichaam de hand immers niet; het oor niet het oog, omdat al deze leden het geheele lichaam dienen. Dit laatste is met nadruk waar van den leeraar.

Hij heeft een werk der bediening.

Hij is geen heer en meester, mag zich zoo ook niet aanstellen. Hij mag geen heerschappij voeren over de kudde. Hij moet niets meer dan dienstknecht van Jezus Christus willen wezen, en als zoodanig de gemeente willen dienen.

Niets doet akeliger aan dan dat een leerjongen van Christus, die door Hem werd aangesteld om de gemeente te dienen, zich nu als een heerschap gaat aanstellen en handelt alsof de gemeente eigenlijk aan hem is gegeven inplaats van hij aan de gemeente. En toch, hoe dikwijls wordt dit niet gezien!

God beware er onze kerken, onze leeraars voor! Laat onze leeraren er toch voor zorgen, dat de gemeente het gevoelen kan, dat zij geen koningen in een rijk, maar dienaren van Christus zijn, heel de gemeente dienende. De pastorie zij geen schrikbeeld van een koninklijk paleis, waar ieder slechts aarzelend binnentreedt; maar het vriendelijkste huis in de gemeente, waar ieder in de gemeente weet, dat de dienstknecht woont van Hem, die niet kwam om gediend te worden, maar om te dienen!

In dat werk der bediening moet de leeraar niet met allerlei bezig zijn, maar met het geestelijke werk van de opbouwing van het lichaam van Christus.

Ook dat moet de gemeente verstaan, zoowel als de leeraar. Zij moet er voor zorgen, dat hij dit kan doen; dat hij al zijn tijd besteden kan aan dien opbouw. Zij moet haar leeraar niet laten graven of bedelen. En hij moet niets anders willen, noch ook zijn tijd verluieren. De gemeente moet verstaan, dat des leeraars eigenlijk werk te gewichtig is, dan dat hij met allerlei anderen arbeid zou worden belast; en de leeraar moet weten, dat zijn hooge roeping hem een spoorslag moet zijn, om van den morgen tot den avond met inspanning te zwoegen tot opbouw van het lichaam van Christus.

Hij moet zichzelf niet al te spoedig wijs maken, dat hij veel te veel werk heeft. Verslijten in den dienst van Christus heeft niet spoedig plaats, maar het is beter dan verroesten.

En hij moet dien opbouw van het lichaam van Christus bevorderen door te arbeiden aan de volmaking der heiligen.

Gods volk bestaat uit heiligen in Christus Jezus. Ze zijn heiligen krachtens hunne verkiezing in Hem van voor de grondlegging der wereld. Zij zijn ook heiligen krachtens hun geestelijk in-zijn in Christus. Ook dit moet hij verstaan. Hij arbeidt onder de heiligen in Christus. Hij is geen omroeper, die Christus te koop aanbiedt op straat, maar een leeraar der kudde.

Alleen maar, die heiligen zijn, evenals hijzelf, nog niet volmaakt.

En nu heeft Christus hem geroepen om aan die volmaking der heiligen te arbeiden.

Hij moet ze niet volmaken. Dat doet Christus.

Maar hij mag instrument zijn, om die volmaking te bevorderen. Christus wil Zijne heiligen volmaken door hem!

Door zijnen arbeid in het Woord moeten die nog onvolmaakte heiligen hoe langer hoe meer bekwaamd worden om te wandelen waardiglijk der roeping, waarmede zij geroepen zijn; moeten ze ook worden voorbereid om straks hun plaats in te nemen in de heerlijkheid des hemels.

Zoo wordt dan het lichaam van Christus gebouwd.

Zoo bezit de gemeente een rijken zegen, als ze een leeraar ontvangt van haren Koning.

En zoo zal de leeraar de overtuiging wegdragen, dat hem loon wacht, als een getrouw dienaar van Jezus Christus, in Zijnen dag!

Dat wij dan van den Heere om ambtsdragers bidden. En ze als verhooring van ons gebed van Hem ontvangen!

H. H.

GIJ DEEDT HET!

Omdat Gij mij gevonden hebt,
Heb ik mij laten vinden;
Omdat Gij mij gebonden hebt,
Heb ik mij laten binden;
Omdat Gij mij gegrepen hebt;
Leg ik mij in Uw handen;
Omdat Gij-zelf mijn hart ontgloeit,
Blijf ik van liefde branden.

BIJ U SCHUIL IK!

Waar vind ik vlucht voor 't vreezende hart,
Vertroosting in droefheid, en heeling in smart?
Waar vind ik een rustplaats na moeiten en zorg?
Wie blijft voor mijn redding en zaligheid borg?
Bij U schuil ik!

Ik schuil bij U weg, als de storm om mij raast,
Het leed mij beangst, en de strijd mij verbaasd;
Als schuldbesef, en de moed mij ontzinkt,
In 't duister der ziele geen sterre meer blinkt;
Bij U schuil ik!

Ik schuil bij U rustig; Uw woord geeft mij recht;
Gij hebt Uw ontferming ook mij toegezegd;
Ik zie Uw genade in het raadselvol kruis,
Gij schonkt mij in Jezus, mijn Leidsman naar huis:
Bij U schuil ik!

Ik schuil bij U veilig; bij U is 't mij goed;
't Besef van Uw liefde verkwikt mijn gemoed;
Gemeenschap met U is volzalig genot,
Is weelde der ziele, ook bij 't bitterste lot.
Bij U schuil ik!

Ik schuil bij U immer; o Heer, houd mijn hand,
Versterk mijn geloove, verlicht mijn verstand!
O, wees Gij mijn toevlucht, mijn heil gij alleen.
Dan reis ik volvaardig naar 't Vaderhuis heen!
Bij U schuil ik!

LEVEN DOOR STERVEN

Heerlijk leven in den Heer:
niets-zijn, worden, groeien.
Stil versterven in de aard,
dan: ontkiemen — bloeien!
Sterven voor het aardsche slijk,
leven in het Koninkrijk!

Worden als het kleine kind,
't zwakke, pasgeboorne;
groeien dan, in Gods gena,
als Zijn uitverkoorne.
Vrij van stof-begeerlijkheid,
overgaan tot heerlijkheid!

Leven, zwellen, opengaan
voor al Gods genaden!
In Zijn dragend, voedend Licht
heel de ziele baden!
En dit niet voor kleinen tijd,
maar voor al, alle Eeuwigheid . . .

Heer, hoe diep dit wonder-groot:
zulk een prijs voor zulk een dood!

—Nellie.

DE ZOON DES MENSCHEN

Gelijk Christus in geheel eenigen zin des woords de Zoon van God is, alzoo is Hij ook bij uitnemendheid de Zoon des menschen. Hij is niet maar een menschenkind onder de menschenkinderen, maar met nadruk wordt hij in de Schrift *de* Zoon des menschen genaamd. Het is, voor wie de Heilige Schrift leest, opvallend, hoe dikwijls deze naam van den Heiland voorkomt. En het is tevens treffend, dat de naam feitelijk bijna uitsluitend voorkomt in de evangeliën. In de brieven der apostelen vinden we hem niet, behalve dan in de verwijzing naar dien naam in het tweede hoofdstuk van den brief aan de Hebreën. Voorts wordt de naam gevonden in Dan. 7:13, in Openb. 1:13 en 14:14 en is er eene zinspeling op dien naam in Ps. 8:5. Maar in de Evangeliën komt hij zeer dikwijls voor, een feit, dat zijn oorzaak hierin vindt, dat de Heere Jezus Zelf met groote voorliefde dien naam voor Zich gebruikt. Als Hij van Zichzelven spreekt gebruikt de Heiland bijna altijd den naam Zoon des menschen. En als we de verschillende plaatsen, waarin die naam wordt gebezigd in de Heilige Schrift, nagaan en met elkander vergelijken, dan treft het ons, dat hij altijd wordt toegepast op de hoogheerlijke Middelaarsglorie, waartoe de Heiland van den Vader verordineerd is van voor de grondlegging der wereld, mits daarbij ook altijd wordt verstaan, dat die heerlijkheid Zijner verhooging niet anders dan in den weg Zijner vernedering en Zijns lijdens te bereiken was. En zooals degenen, die Hem van den Vader gegeven zijn, verordineerd zijn, om Zijn beeld als de Zoon des levenden Gods gelijkvormig te worden, opdat Hij de Eerstgeborene zij onder vele broederen, zoo zullen zij ook deelen in de heerlijkheid, die Hem voor de grondlegging der wereld was beschoren als den Zoon des menschen. Maar daarbij moeten ze wel bedenken, dat zooals Zijne heerlijkheid alleen in den weg van Zijn Middelaarsheerlijkheid te bereiken was, ook zij met Hem zullen moeten lijden, opdat zij ook met Hem verheerlijkt worden.

Dit laatste moest reeds een Schriftgeleerde verstaan, die met al te voorbarig enthusiasme zich bereid verklaarde, om den Heiland te volgen, werwaarts Hij hem ook zou leiden. Immers, de Heiland zou wel verheerlijkt worden, maar op Zijn weg naar die heerlijkheid hadden de vossen wel holen en de vogelen des hemels nesten, maar de Zoon des menschen had niet, waar Hij het hoofd zou kunnen nederleggen, Matt. 8:20; Luk. 9:58. Schoon Hij als de Zoon des menschen naar den raad des Heeren bestemd was om Heer van alles te zijn, toch bezat Hij in den tijd Zijner vernedering op aarde niets. Den smaad van menschen moest Hij dragen. Want als, in onderscheiding van Johannes den Dooper, de Zoon des menschen kwam, etende en drinkende, dan hadden zij, die de Heiland vergelijkt bij de kinderen, die op de markten zitten, reeds lang den spot op de lippen, dat Hij een vraat en een wijnzuiper was, een vriend van tollenaren en zondaren, Matth. 11:19. De discipelen moesten dezen weg

Zijner verhooging als de Zoon des menschen, door dien der vernedering heen, dan ook wel verstaan. Zij mochten op den berg wel even Zijne heerlijkheid aanschouwen, maar: "als zij van den berg afkwamen, gebood Jezus hun, zeggende: Zegt niemand dit gezicht, totdat de Zoon des menschen zal zijn opgestaan uit de dooden," Matth. 17:9, Mark. 9:9. Als Hij dan ook, in antwoord op Zijn vraag: wie zeggen de menschen, dat Ik, de Zoon des menschen ben? en: wie zegt gij, dat Ik ben? van Zijne jongeren de heerlijke belijdenis heeft gehoord, dat Hij is de Christus, de Zoon des levenden Gods, haast Hij Zich om hen te onderwijzen van Zijnen weg der vernedering en lijden, Matth. 16:13, v.v. Immers leerde Hij hen, dat "Elias nu gekomen is en zij hebben hem niet gekend; doch zij hebben aan Hem gedaan, al wat zij hebben gewild; alzoo zal ook de Zoon des menschen van hen lijden," Matth. 17:12. "En als zij in Galilea verkeerden, zeide Jezus tot hen: De Zoon des menschen zal overgeleverd worden in de handen der menschen," Matth. 17:22; Mark. 9:31; Lukas 9:44. Als dan ook de moeder der zonen van Zebedeus van den Heiland de verzekering zou willen ontvangen, dat deze zonen ieder een eereplaats zouden ontvangen in Zijne heerlijkheid en de discipelen daarover gebelgd zijn, leert de Heiland hen verstaan, dat "de Zoon des menschen niet is gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, en Zijne ziel te geven tot een rantsoen voor velen," Matth. 20:28. Steeds houdt de Heere die lijdensure van den Zoon des menschen voor de aandacht van Zijne jongeren, die zich aan die bange gedachte maar niet willen gewennen. Straks nadert die ure en zegt de Heiland tot hen: "Ziet, wij gaan op naar Jeruzalem en de Zoon des menschen zal den overpriesteren en Schriftgeleerden overgeleverd worden en zij zullen Hem ter dood veroordeelen," Matth. 20:18; Luk. 18:31. Nog nader aan die ure toegekomen, waarschuwt Hij hen: "Gij weet, dat na twee dagen het Pascha is, en de Zoon des menschen zal overgeleverd worden, om gekruisigd te worden," Matth. 26:2. Bij den disch klinkt het dreigend uit Zijnen mond: "De Zoon des menschen gaat wel heen gelijk van Hem geschreven is, maar wee dien mensch door welken de Zoon des menschen verraden wordt," Matth. 26:24; Mark. 14:21. En vlak voor de ure Zijns lijdens staande in den bangen hof van Gethsemané zeide Hij tot Zijne discipelen: Slaapt nu voort, en rust; ziet, de ure is gekomen en de Zoon des menschen wordt overgeleverd in de handen der zondaren, Matth. 26:24. En nog even later moet de verrader het hooren: Judas, verraadt gij den Zoon des menschen met een kus? Luk. 22:48.

Deze diepe vernedering van den Zoon des menschen is echter niet het eigenlijke, dat Hem in dien naam kenmerkt. Zij is slechts de weg, waarlangs Hij Zijne bestemming moet bereiken en eindelijk tot de volle openbaring van Zichzelven als Zoon des menschen komen kon. Daarom is dan ook die lijdensweg middel tot Zijne verhooging, niets anders. Ja, zelfs kan het lijden van den Zoon des menschen, uit het oogpunt van zijn doel, zelf Zijne verhooging worden genoemd. Want gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, alzoo moet ook de Zoon des menschen verhoogd worden, Joh. 3:14. En daarom kon de Heiland ook, bij het uitgaan van den verrader om zijn boos stuk te volvoeren, uitspreken: Nu is de Zoon des menschen verheerlijkt en God is in Hem verheerlijkt, Joh. 13:31. Van die heerlijkheid en verhooging van den Zoon des menschen in Zijne toekomst spreekt de Heiland dan ook zeer dikwijls. Deze Zoon des menschen, die alzoo rondwandelt, zonder dat Hij iets heeft, waar Hij het hoofd kan nederleggen, die alzoo in de handen der zondaren moet worden overgeleverd om gekruisigd en gedood te worden, is toch een Heer ook van den sabbat, Matth. 12:8; Mark. 2:28; Luk. 6:5. Tegenover in zichzelf lasterende Schriftgeleerden zegt Hij: Doch opdat gij moogt weten, dat de Zoon des menschen macht heeft op de aarde de zonden te vergeven (toen zeide Hij tot den geraakte) Sta op, neem uw bed op en ga heen naar uw huis, Matth. 9:6. Hij is de zaaier in de gelijkenis van het onkruid in den akker, die het goede zaad zaait, Matth. 13:37. Hij is uit den hemel nedergedaald en is in den hemel, Joh. 3:13. En op den Zoon des menschen komen de engelen om Hem te dienen, opklimmende en nederdalende uit den hemel, Joh. 1:52. Zelfs heeft de Vader Hem macht gegeven, ook om gericht te houden, omdat Hij de Zoon des menschen is, Joh. 5:27. En Hij is het, die den Zijnen de spijze geeft, die nooit vergaat, maar blijft tot in het eeuwige leven, want de Zoon des menschen is door den Vader verzegeld, Joh. 6:27. En Zijne toekomst als de Zoon des menschen is een heerlijke. Ook in de ure Zijner allerdiepste vernedering getuigt Hij daarvan voor den trotschen en hatelijken hoogepriester: Gij hebt het gezegd; doch Ik zeg ulieden: Van nu aan zult gij zien den Zoon des menschen, zittende aan de rechterhand der kracht Gods en komende op de wolken des hemels, Mark. 14:62. Want de Zoon des menschen zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders met Zijne engelen en alsdan zal Hij een iegelijk vergelden naar Zijn doen, Matth. 16:27. En Hij kon het ook in de gestalte Zijner vernedering zeggen: Voorwaar zeg Ik u: Er zijn sommigen van die hier staan, die den dood niet smaken zullen, totdat zij den Zoon des menschen zullen hebben zien komen in Zijn Koninkrijk, Matth. 16:28. Die eindelijke dag Zijner toekomst zal zijn als de bliksem, die van het oosten uitgaat en schijnt tot het westen, Matth. 24:27. En alsdan zal in den hemel verschijnen het teeken van den Zoon des menschen, Matth. 24:30. De Zoon des menschen zal dan Zijne engelen uitzenden, en zij zullen uit Zijn koninkrijk vergaderen al de ergernissen en degenen, die de ongerechtigheid doen, Matth. 13:41.

Daarom vertroost Hij dan ook de Zijnen met de belofte van in die heerlijke toekomst te zullen deelen. Wel zullen ze met Hem moeten lijden en om den naam van den Zoon des menschen smaadheid moeten dragen, maar ook zullen ze in dien weg met Hem verheerlijkt worden. Want de discipelen, die Hem gevolgd zijn zullen in de wedergeboorte aller dingen, wanneer de

Zoon des menschen zal gezeten zijn op den troon Zijner heerlijkheid, ook op twaalf tronen zitten, oordeelende de twaalf geslachten Israels, Matth. 19:28. Zoo verheerlijkt zag hem dan ook Stephanus, toen hij de hemelen geopend zag; en Johannes zag in het midden van de gouden kandelaren eenen als eens menschen zoon, bekleed met een lang kleed tot aan de voeten en omgord aan de borsten met een gouden gordel. En later ziet hij Hem nog weer, toen hij een witte wolk zag en op de wolk eenen des menschen Zoon gelijk, hebbende op Zijn hoofd een gouden kroon en in Zijne hand een scherpe sikkel, Hand. 7:56; Openb. 1:13; 14:14. Intusschen mag deze heerlijkheid den zijnen een aansporing zijn om te staan voor Hem in het midden der wereld en den naam van den Zoon des menschen te belijden, ook wanneer daarom smaadheid hun deel zal zijn. Want immers, zooals het was in de dagen van den zondvloed en van Sodom en Gomorrah, evenzoo zal het zijn op den dag, waarin de Zoon des menschen zal worden geopenbaard, Luk. 17:30. Als Hij wederkomt, zal Hij slechts weinig geloof vinden op de aarde, Luk. 18:8. En er zullen dagen komen, waarin zij zullen begeeren eenen der dagen van den Zoon des menschen te zien en zij zullen dien niet zien, Luk. 17:12. Doch zij hebben de roeping getrouw te zijn tot het einde. Want zoo wie zich dezen Zoon des menschen of Zijner woorden zal geschaamd hebben in dit overspelig en zondig geslacht, dien zal zich de Zoon des menschen ook schamen, wanneer Hij zal komen in de heerlijkheid des Vaders met de heilige engelen, Mark. 8:38. En aan den anderen kant, wie Hem belijden zal voor de menschen, dien zal ook de Zoon des menschen belijden voor de engelen Gods, Luk. 12:8. Zoo moeten ze dan ten allen tijde bereid zijn, want zij weten niet in welke ure de Zoon des menschen komen zal, en in welke ure zij het niet meenen, zal Hij komen, Luk. 10:40. En ze mogen zich zalig achten, wanneer hen de menschen smaden en haten en hen afscheiden en hunnen naam als kwaad verwerpen om des Zoons des menschen wil, Luk. 6:22.

Zoo is de getuigenis van dezen Zoon des menschen in de Heilige Schrift. De naam Zoon des menschen heeft dus groote en rijke beteekenis. Hij wordt gebruikt ter aanduiding van Zijne armoede en diepe vernedering hier op aarde, zoodat Hij nietmetal heeft, waarop Hij Zijn hoofd zal nederleggen, moet overgeleverd worden in de handen der zondaren, om gesmaad te worden, gekruisigd en gedood en drie dagen en drie nachten te zijn in het hart der aarde, gelijk Jona drie dagen en drie nachten in den buik van den visch geweest is. Maar nooit staat deze vernedering op zichzelf. Altijd wordt ze beschouwd in het licht van een alles overtreffende heerlijkheid, die Hem als de Menschenzoon wacht. Want Hij maakt zalig en vergeeft de zonden. Hij geeft eeuwig levensbrood en Hem is het oordeel gegeven. Hij zit aan de rechterhand des Vaders, der kracht Gods. De engelen dienen Hem, dalen op Hem neder uit den hemel, en worden door Hem uitgezonden in Zijnen dag. En de Zijnen deelen straks in de heerlijkheid van den Zoon des menschen. Hij spreekt van hen tot den Vader en belijdt hunnen naam ook voor de engelen in den hemel. Zij deelen in de smaadheid van Zijnen naam en gaan met Hem de heerlijkheid in, in den dag Zijner toekomst.

Daarom wordt Hij niet maar genaamd een Menschenzoon, maar is Hij *de* Zoon des menschen bij uitnemendheid. Want naar de Heilige Schrift is Hij het juist, in Wien Gods eeuwige gedachten aangaande den mensch in centrale vervulling treden. Om dit te verstaan moeten we ook nog letten op Hebr. 2:5-9 in verband met Ps. 8:5. In het eerste Schriftgedeelte lezen we: "Want Hij heeft aan de engelen niet onderworpen de toekomende wereld, van welke wij spraken. Maar iemand heeft ergens betuigd, zeggende: Wat is de mensch, dat Gij zijner gedenkt? of des menschen zoon, dat Gij hem bezoekt? Gij hebt hem een weinig minder gemaakt dan de engelen; met heerlijkheid en eer hebt Gij hem gekroond, en Gij hebt hem gesteld over de werken uwer handen. Alle dingen hebt Gij onder zijne voeten onderworpen. Want daarin, dat Hij hem alle dingen heeft onderworpen, heeft Hij niets uitgelaten, dat hem niet onderworpen zij; doch nu zien wij nog niet dat hem alle dingen onderworpen zijn; maar wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond, Die een weinig minder dan de engelen geworden was, vanwege het lijden des doods, opdat Hij door de genade Gods voor allen den dood smaken zou." En in dit Schriftwoord hebben we een verklaring van de woorden uit Ps. 8, die hier worden aangehaald.

Nu hebben we er reeds vroeger op gewezen, dat vs. 9 van dit gedeelte der Heilige Schrift, niet zoo mag worden verstaan, dat Jezus door het lijden des doods een weinig minder geworden is dan de engelen, want hierdoor zouden wij juist geheel den zin der woorden missen. Zulk een verklaring is in de eerste plaats niet in overeenstemming met het verband. Immers in het verband stelt de schrijver den mensch als zoodanig voor, als een weinig minder gemaakt dan de engelen, niet door de zonde, ook niet door de macht des doods, maar door God zelf en dus bij zijne schepping. Dit zou in de tweede plaats wel een zeer vreemde uitdrukking zijn voor het diepe lijden van den Heiland, toen Hij Zich in den dood gaf voor de Zijnen. Hoe vreemd zou de schrijver zich toch hebben uitgedrukt, indien hij dat lijden des Heilands zou hebben beschreven in de woorden: een weinig minder gemaakt dan de engelen. Dit is in de derde plaats niet de bedoeling der woorden zelf. Want het is, vooral uit het oorspronkelijke wel duidelijk, dat de bedoeling van deze woorden is, om in het "vanwege het lijden des doods" eene verklaring te geven, niet van het minder gemaakt zijn dan de engelen, maar van het feit, dat Jezus met heerlijkheid en eer gekroond is, zooals de Schrift overal leert. Wij zien Jezus, zoo is de bedoeling der woorden, met heerlijkheid en eer gekroond vanwege het lijden des doods, dat Hij geleden heeft, opdat Hij voor allen den dood smaken zou. Maar Hij is een weinig minder geworden dan de engelen, eenvoudig, toen Hij onze natuur aannam, toen Hij mensch werd. Hij de Zoon Gods, die het

geen roof behoefde te achten Gode evengelijk te zijn, ging in onze natuur in en werd Zoon des menschen. En in dat aannemen onzer natuur, in dat ingaan in het vleesch en bloed der kinderen als zoodanig, afgedacht van iets anders nog, werd Hij een weinig minder gemaakt dan de engelen. Wel moest Hij in dien staat eens dienstknechts en in dat vleesch en bloed der kinderen ook het lijden des doods voor allen smaken. Doch dit was om de zonde der kinderen, der broederen, die Hem de Heere gegeven had. Hij werd dus een weinig minder dan de engelen, schoon Hij als de Zoon Gods der engelen Heere was, toen Hij mensch werd. En eindelijk is deze verklaring ook alleen in overeenstemming te brengen met de woorden van Ps. 8, die de schrijver hier aanhaalt en toepast op den Heiland. Ps. 8 toch bezingt niet den mensch, zooals hij door het lijden des doods geworden is, maar zooals hij uit de hand des Scheppers is voortgekomen. En dan is hij in de schepping een weinig minder gemaakt dan de engelen.

Als we dit voor de aandacht houden, krijgen we een zeer schoone gedachte uit de Heilige Schrift, die in nauw verband staat met al Gods doen tot verheerlijking van Zijnen naam en de handhaving en volmaking van Zijn Verbond. De lijn loopt dan zoo. Het was Gods eeuwig plan, om den mensch, den uitverkoren mensch, Zijn volk, zooals Hij Zich dat heeft gedacht in Zijn Raad, tot zeer hooge heerlijkheid te voeren, zoodat hij zou regeeren over alle de werken van Zijne handen in het eeuwig Koninkrijk en bij Hem zou wonen in Zijn eeuwigen tabernakel als Zijn vriend. De hemelsche heerlijkheid en glorie en zaligheid, waarin alle dingen zijnen voeten zouden zijn onderworpen, had God voor den mensch bedacht. Zoo had Hij des menschenzoon in Zijnen raad bezocht. Dit zou echter verwezenlijkt worden, niet in den mensch als zoodanig, maar in Immanuel, den Zoon Gods, die ook de Zoon des menschen worden zou, en in Hem in al degenen, die Hem de Vader gegeven heeft. Hij is in dien Raad *de* Zoon des menschen bij uitnemendheid, Wien alle dingen onder Zijne voeten zijn onderworpen en Die de plaats der hoogste heerlijkheid inneemt in heel de schepping Gods, het eindelijke centrum van alle Gods werken, in Wien hemel en aarde zijn vereenigd tezaam, de Vriend Gods en Koningsknecht tot in alle eeuwigheid. Zoo echter wordt de mensch niet geschapen. Hij wordt niet aanstonds met die heerlijkheid gekroond. Adam is deze Menschenzoon niet, maar is een voorbeeld desgenen, die komen zou. Wel wordt Adam naar Gods beeld geschapen, maar hij is niet de eeuwige Zoon en het uitgedrukte beeld van Gods zelfstandigheid. Wel wordt ook hem heerlijkheid en eer geschonken. Zoo lang hij staat in Gods Verbond met hem in het eerste Paradijs is hij profeet Gods, om Zijne wonderen en Zijn lof te vertellen; is hij priester des Allerhoogsten, om Hem met zijn gansche hart lief te hebben en alle dingen met zichzelven Hem te wijden; is hij ook koning over de aardsche schepping en mag hij heerschappij voeren over de dieren des velds, de vogelen des hemels en de visschen der zee. Maar hij is geen koning der gansche schepping, zooals zoo dikwijls klakkeloos gezegd wordt. Alle dingen zijn zijnen voeten niet onderworpen. Hij regeert niet over de engelen, en de dingen, die in den hemel zijn, zijn hem niet onderworpen. Neen, hij is een weinig minder gemaakt dan de engelen. Wij moeten hierop nadruk leggen, willen we Gods werk verstaan, willen we iets verstaan van de reden, waarom naar den bepaalden raad Gods Adam moest vallen door moedwillige ongehoorzaamheid. Zoolang we toch blijven zeggen, dat ook Adam koning was van geheel de schepping en in dien zin met eer en heerlijkheid was gekroond, en daarbij vasthouden, dat hij in den weg der gehoorzaamheid ook dezelfde heerlijkheid had kunnen deelachtig worden, die de kinderen Gods in Christus Jezus thans tegemoet gaan, blijft het altijd een raadsel en ook eeuwiglijk te bejammeren, dat die eerste mensch maar niet is staande gebleven, dat God hem in dat eerste Paradijs niet heeft staande gehouden. Zoo toch moeten wij het als Gereformeerde menschen zeggen. De eerste Adam viel wel, wat hem betrof door moedwillige ongehoorzaamheid en de schuld der zonde is van hem en in hem van ons. Maar dat neemt het feit niet weg, dat we ook even sterk moeten vasthouden, dat de eerste mensch zeer beslist is gevallen naar den bepaalden raad Gods en dat de zonde ten slotte God dient in het uitvoeren van Zijnen raad. Maar tot welk doel dient deze val en de zonde God? Indien in den eersten mensch ons reeds de mogelijkheid van alle heerlijkheid ware gegeven, indien ook hem alle dingen reeds onderworpen waren en hij koning was over alles, met de belofte van hetzelfde eeuwige leven, dat wij thans ontvangen in Christus Jezus, waartoe zou dan toch die lange omweg van zonde en genade, van lijden en kermen en dood, van den dood van Christus mede inbegrepen, hebben gediend? Dan is, ook uit Gods oogpunt de zondeval toch altijd weer te beschouwen als een groot ongeluk, als een groot gat, dat door den duivel in Gods werken werd geslagen, dat wel weer door God wordt gerepareerd, doch niet dan langs den weg van een ontzettenden strijd, waarin Zijn eigen Zoon in den dood moet, en waarbij ten slotte nog velen omkomen voor eeuwig in de hel. En dan komt de schepping toch ten slotte weer uit, waar ze ook had kunnen uitkomen zonder dien bangen en diepen weg eerst te bewandelen.

Zulk eene voorstelling der dingen is Gode onwaardig. En zulk eene voorstelling is ook niet in harmonie met de Heilige Schrift.

Daarom moet worden beleden met Gods Woord, dat Adam wel een voorbeeld was Desgenen, Die komen zou, dat hij dies ook wel heerlijkheid en eer bezat, maar niet de heerlijkheid, die naar den Raad Gods Zijn volk ontvangt en ingaat door Christus Jezus, en dat door den eersten Adam die hoogere heerlijkheid ook door hem niet te bereiken ware geweest, al ware hij ook staande gebleven. Hij was een weinig minder gemaakt dan de engelen. Hij regeerde over een aardsche schepping, want hij was zelf uit de aarde aardsch, niet de

Heere uit den hemel. Hij was koning over een aardsch Paradijs. Maar dit was niet des menschen eindbestemming. Dit was niet de heerlijkheid, waarmede God hem in Zijn raad had bedacht. Zoo stond de Zoon des menschen niet in het plan Gods. Neen, daar stond hij met eer en heerlijkheid gekroond en hebbende alles Zijnen voeten onderworpen, niets uitgezonderd. Doch deze heerlijkheid moest worden gerealiseerd in den Geliefde, in Immanuel, in den Christus der Schriften en in Hem in al de Zijnen. Daarom moest de eerste Adam uit den weg, om plaats te maken voor den Tweeden. Daarom moest hij, die slechts een voorbeeld was, vallen door moedwillige ongehoorzaamheid, opdat Hij, die de ware Zoon des menschen is, zou komen. Daarom moet het den diepen weg van zonde en genade in, opdat Hij vele kinderen naar die heerlijkheid zou leiden. Zoo was het in den raad des Heeren.

Zoo beschouwd nu, en zoo beschouwt het de schrijver van Hebr. 2, is het te verstaan, dat de Heiland *de* Zoon des menschen wordt genaamd. Hij is dit in geheel eenigen zin. Hij is de Zoon des menschen naar den raad Gods. Hij daalt uit den hemel neer en wordt een weinig minder dan de engelen. Hij gaat in de vernedering van Zijne broederen in en deelt in hunne armoede, zoodat vossen holen hebben en de vogelen des hemels nesten, maar Hij niet heeft, waar Hij het hoofd kan nederleggen. Hij draagt hunne zonde en schuld en smaakt voor allen het lijden des doods. Maar Hij gaat ook door die ure des lijdens, naar den bepaalden raad Gods de heerlijkheid in, die voor Hem is weggelegd van voor de grondlegging der wereld. Hij staat uit de dooden op en vaart ten hemel. Hij wordt verhoogd aan des Vaders rechterhand en ontvangt als de Menschenzoon het Koninkrijk en alle macht in hemel en op aarde. Hij trekt Zijne broederen uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht en voedt hen met het eeuwige brood. Hij zal straks in heerlijkheid wederkomen, als de Zoon des menschen, maar dan in de volheid Zijner heerlijkheid. Dan zal Hij richten. Dan zal Hij alle ergernissen en allen die de ongerechtigheid doen uit Zijn Koninkrijk wegdoen. Dan zal Hij Zijn Koninkrijk in heerlijkheid openbaren, nieuwe hemelen en nieuwe aarde voortbrengen, waarin gerechtigheid woont. Dan zal Hij Zijnen broederen volkomenlijk doen deelen in Zijne heerlijkheid en hen doen zitten in Zijnen troon, opdat wij met Hem eeuwiglijk zouden regeeren over de werken van Gods handen. En dan zal Gods plan zijn verwerkelijkt in den grooten Menschenzoon.

H. H.

KENNISGEVING

Door omstandigheden werd Ds. G. M. Ophoff verhinderd om met zijn copie voor dit nummer klaar te komen.

LEID MIJ!

Heer, wil mijn hand dan vatten
en leid mij voort,
door nacht en stormevlagen
naar 't zalig oord,
waar Gij de tranen afwischt
van 't oog dat schreit,
en waar geen rouw en dood is,
in eeuwigheid!

Geleid mij, Heer, waarhenen
Gij wilt dat 'k ga!
Maar steun mijn zwakke schreden
door Uw gena!
En laat mij rusten mogen,
Heer, aan Uw voet, —
ik ben zoo zwak, maar Gij, Heer,
zijt sterk en goed!

En leer mij stil zijn, stille,
óók als het kruis
mijn schouderen doet bloeden!
Breng mij Tehuis,
waar Ge ook voor mij een woning
hebt toebereid,
en waar 'k Uw naam zal prijzen
in eeuwigheid!

—Nellie.

BIDDEN EN WERKEN

Bid en werk — de kunst des levens
Schuilt in dit vereend gebod;
't Is uw plicht, en voorrecht tevens,
Kind der aarde, kind van God.

Werk en bid. — Al 's hemels gaven
Vloeien uit die dubb'le wel;
Wie niet werkt, is 't werken . . . slaven,
Wie niet werkt, is 't bidden . . . . spel.

Bid en Werk. — Bij zon en regen,
Bij bewolkte of klare lucht,
Bidden is des arbeids zegen,
Werken is des bidders vrucht.

Werk en Bid — en al uw krachten
Keeren tot haar evenwicht;
Daden groeien uit gedachten,
En het zwaarste kruis wordt licht.

—De Genestet.

Het schoonste geluk des levens ligt op de knieën voor den troon van God.

CALVIN, BERKHOF AND H. J. KUIPER

A Comparison

Of course, we do not intend to draw a comparison between the three men, whose names appear in the title of this essay.

It is our purpose to make a comparative study of their views, their doctrines, their convictions, as clearly expressed in their writings.

Neither do we propose to compare their teachings from every viewpoint and with regard to every detail. It is particularly from the viewpoint of their attitude toward the so-called free offer of salvation in connection with the doctrine of predestination and sovereign grace, that we expect to carry on a bit of investigation. Again, we do not care to draw a comparison between the views of each one of the three men named individually. That would not be to the point and would lead us nowhere. We have a certain definite purpose in view. We want to know something very definite. We would like to have an answer to a certain very definite question, that concerns us all, Calvin, Kuiper, Berkhof, the undersigned and all our readers and hundreds more. And that particular question is: do Berkhof and Kuiper in all they have publicly taught of late years follow John Calvin's conception of a certain free offer of salvation to all men? If they do we do not hesitate to admit that we do not. If Calvin holds to the general and free offer of salvation to all men promiscuously in the sense in which Berkhof and Kuiper do, we must depart from Calvin. That is *our* interest in the question we propose to answer. If, on the other hand, Berkhof and Kuiper in their writings on this subject depart from Calvin, they ought to cease to appeal to him and his views as if they agreed with him, and they ought not to recommend his works, particularly not the book entitled *Calvin's Calvinism*; they ought frankly to admit that they condemn Calvin on this point as they did and do us. That is *their* interest in this matter. And if it is not true that John Calvin held to a gracious and general offer of salvation on the part of God to all men, Berkhof and Kuiper ought not to present him as if he did. His name ought to be cleared from the indictment of teaching any such Pelagian errors. That is Calvin's interest in the matter. And in the process of this investigation the atmosphere will probably be cleared with respect to certain matters, the truth will shine forth more clearly and brightly and we will all be edified. That is the interest of *all our readers* in the matter and of many more that ought to be our readers.

And so we will compare the last named two men with the first: Berkhof and Kuiper on the one hand, Calvin on the other.

The occasion, you ask for this essay?

First: the publication of the book *Calvin's Calvinism,* to which we referred in the previous number of our paper. It sets forth particularly the views of John Calvin on predestination and the related doctrines; and on the secret providence of God. And it is the work of Calvin's maturer years, a fact that adds to the value of the book in our estimation.

Secondly: a particular paragraph in the book-review on this work by Prof. Berkhof, that appeared in *The Banner* of July 26, 1929. The paragraph referred to here follows:

"These treatises are indeed valuable productions of the great Reformer. On reading them, it is true, we sometimes feel that he is hardly civil to his opponents. He certainly does not speak of them in terms of endearment. But in this respect his polemics simply reflect the spirit of the age. The one thing that stands out very clearly in these treatises is that Calvin is eminently Scriptural in his representations. He bases his teachings on the Word of God, and is always ready to apply to them the touchstone of Scripture. Moreover, in the deep things of God he has no desire to go beyond the plain teachings of the Bible and rebukes those that attempt it. He is willing to go as far as the Word of God does, but no farther, and does not hesitate to admit that the doctrines of predestination and divine providence raise problems which he cannot solve. Time and again he indignantly repudiates the idea that in teaching the doctrine of predestination he makes God the author of sin and renders the free offer of salvation impossible. He has no patience with those people who want the preachers to be silent respecting these great doctrines for fear that they might prove injurious to some; at the same time he desires that these doctrines shall be taught with care and discretion."

Thirdly: both Berkhof and Kuiper are great defenders of the Three Points. If Berkhof is not the father of them, he certainly is one of their foster-fathers and he went the length of publishing a pamphlet in their defense. And Kuiper preached and published three sermons on these points, in which he made many statements that are still fresh in our mind because of their glowing enthousiasm for the doctrine, that God freely offers salvation to all men and earnestly desires their salvation. And also these statements ought to be compared with the teachings of John Calvin on this subject.

We will make the paragraph quoted from the book-review by Berkhof our starting point.

The reader will realize that it is especially to the part that speaks of Calvin's view of the free offer of salvation, and of his timidity to enter into the deep things of God, that we wish to call attention. We are interested to know just what was Calvin's view on these matters and whether Berkhof is interpreting him rightly.

But before we enter into this, we must needs speak of another matter or two that impressed us, when we read this brief appraisal by Berkhof of the book of Calvin.

First of all we would call the attention of our read-

ers to the statements Berkhof makes concerning the treatment by Calvin of his opponents. He hardly treats them civilly sometimes, writes Berkhof. He certainly does not speak of them in terms of endearment! And the professor attributes this feature of Calvin's treatises merely to the spirit of the age. It was simply the custom of the time to treat opponents in this fashion.

Now, the fact may be admitted that Calvin handles his opponents without the gloves of a superficial civilization. He does thoroughly enter into their reasoning and enervates their every argument. But in doing so he does not spare them and is little careful how he calls them. We would, probably, speak of our "honorable opponent" and write in terms of utmost respect, though we did not mean a word of it, did not think our opponent honorable at all and had no respect for him whatever. Calvin surely does not write in that fashion. He calls a spade a spade. Some very interesting illustrations may be quoted from his work to substantiate this statement. For instance:

"But since the trouble which this vain fellow (Servetus) endeavored to cause me, reaches unto you also, it is but just that you should partake of the blessed fruit which God brings out of it" (p. 20).

"And yet the object of this filthy and abandoned one (Servetus) was not only to blot out all knowledge of God's election from the minds of men, but to overturn His power also, as is evident from his mad dreams, which ye possess in your public records" . . . (p. 22).

"Now the reason why, passing by this fellow in silence, I enter into the battle with the other two, Albertus Pighius and Georgius of Sicily, is, as I will explain to you twofold. This ignorant pettifogger could bring forth nothing but what he got from these sources, and so would make what was bad in them worse and worse. To contend with him, therefore, would have been a contest cold and bootless. Let our readers be content with one proof. With what cavils Pighius and Georgius would darken the first chapter of Paul to the Ephesians has been shown in its proper place. They, indeed, were ignorant and disgusting; but the folly of this fellow is fouler still, who blushed not to babble his nonsense in your senate; and not only so, but dared to defend with pertinacity what he had thus blattered in folly" (p. 23).

Or take this for example:

"I propose now, to enter into the sacred battle with Pighius and Georgius, the Sicilian, a pair of unclean beasts (Lev. 11:3) by no means badly matched."

And to prove this characterization of them he continues:

"For though I confess that in some things they differ, yet, in hatching enormities of error, in adulterating the Scriptures with wicked and revelling audacity, in a proud contempt of truth, in forward impudence, and in brazen loquacity, the most perfect likeness and sameness will be found to exist between them. Except that Pighius by inflating the muddy bombast of his magniloquence, carries himself with greater pomp and boast; while the other fellow borrows the boots by which he elevates himself from his invented revelations" (p. 27).

"And yet this ape of Euclid (Pighius is meant, H. H.) puffs himself off in the titles of all his chapters as a first-rate reasoner" (p. 89).

"And now as I proceed, it will be my object to consider not so much what Pighius says, nor in what order he says it, as to take care that this worthless fellow be buried under the ruins of his own desperate impudence" (p. 93).

"Now in the first place, if there had been one grain of the fear of God in this man Pighius, could he ever have dared thus insolently to call God to order?" (page 108).

"Pighius, indeed, can pour out the flood of his characteristic loquacity with all the ease in the world, and without one drop of sweat at all. But that his tongue might have full play, he seems always to take care to wet himself well with wine, that he may be able to blow forth at random, and without any check of shame whatever, those blasts of abuse that first fill his swollen cheeks" (p. 133).

"But some space must now be found for dealing with Georgius of Sicily. All things connected with this miserable creature are so insipid, vain and disgusting, that I really am ashamed to spend any time or labour in his refutation" (p. 157).

"But it is no matter of wonder that the more audacity this worthless fellow betrays in wresting the Scriptures, the more profuse he should be in heaping passages on passages to suit his purpose, seeing that he does not possess one particle of religion or of shame which might restrain his headlong impudence" (page 167).

We could easily multiply these few illustrations from Calvin's work, but these may suffice.

Certainly, these are not terms of endearment and in the light of our present conception of civilization, they are not civil terms. And Calvin must be severely condemned if our present civilization is, indeed, a true standard for treating the enemies of the truth of God. After all, it does not mean a great deal, when Berkhof attempts to excuse Calvin by the statement that these uncivil expressions of Calvin must be judged in the light of the spirit of that age. It only means, that men were more brutal, uncivilized then than they are today, and that Calvin was no exception to that rule. But I question very seriously, whether this is the proper explanation of the cutting words with which Calvin addresses and describes his opponents. Let there even be an element of truth in it, fact is, that polemics were not always characterized by the same lack of civilization which the professor finds in Calvin's mode of writing. Consider the smooth language of one of Calvin's opponents, of one certain "calumniator" as Calvin calls him, in the following passage:

"You are a man, John Calvin, now known almost

throughout the whole world. Your doctrine has many favourers and supporters, but it has also many enemies and opponents. For myself, being one who earnestly wishes that there were but one doctrine, as there is but one truth, and who greatly desires to see all men agree, if it were possible, in that one doctrine, I have thought that you ought to be informed, in a friendly manner, of those things which are everywhere spoken against your doctrine; that if false you might refute them and might have an opportunity of sending your refutation to me; that I might be able to take a stand against your adversaries. And I pray that you would frame your refutations of such arguments as may be plainly understood by the people" (p. 257).

Now, surely, this attack upon Calvin is clothed throughout in very refined and civil language. And how does Calvin answer? Read the following:

"Nay, as far as you yourself are concerned, poor masked monitor, I derive some consolation from the fact that you cannot be ungrateful to the man who has treated you with much greater kindness than you deserved at his hands, without betraying at the same time your foul wickedness against God. I know quite well that there is no sport more grateful to you Academics than the rooting out of all faith from the hearts of the godly by casting a shade of doubt over all that they hold dear. And how sweet you feel in yourself all those revilings to be, which you direct against the 'Secret Providence of God' is apparent from the very point of your pen, how much soever you strive to hide your base gratification. But I cite you and all you fellows before that tribunal on which the Judge of heaven sits, from whose mouth the blast and the bolt shall one day fall upon you all and lay you prostrate. I trust, however, that I myself before I have done, shall make your insolent speaking against God to be as loathsome to the feelings of all the good and godly men, as they are inwardly gratifying to your own heart" (p. 258).

Now, it is evident from these quotations, in the first place, that not all carried on their polemics in the same "uncivil" language as did John Calvin. The language of his opponent is throughout very smooth, sweet and polite. He does not call Calvin names, but treats him throughout with apparent respect. Which shows, that you cannot explain Calvin's language simply from the spirit of the times, unless you picture Calvin as less polished and civilized than his average opponent. And this certainly cannot be said of the Genevan Reformer. In the second place, it is also clear, that Calvin does not change his style one whit, because of the sweetness and politeness of his adversary's language. He immediately attacks him with the severest language and invokes the bolts of God's judgments upon him and his friends to lay them prostrate.

How, then to explain this form of writing on the part of Calvin?

In the first place, I would explain it from a very firm conviction regarding the truth. Calvin did not doubt. He was strong in the faith. He did not simply philosophize on the truth intellectually, for the sake of mere mental enjoyment and exercise of his logical faculty, but he was deeply convinced himself of the truth of what he wrote. He believed the Word of God and was assured that his doctrine was the true representation of the truth of that Word.

In the second place, and what is still more, he also loved the truth of which he wrote and had a personal part in it. Calvin's heart was filled with reverent love of God and the fear of His name. He himself embraced the truth with all his heart, and in it he clung to his covenant God, the glory of Whose Name meant so much to Calvin.

In the third place, it follows, and it is evident from all his writings that this conclusion is correct, it follows, that Calvin regarded his opponents, that attacked the truth of predestination and of the sovereign grace of God, as enemies of the truth and of God, which they also really were. These men slandered the name of his God, according to the conviction of Calvin. They were wicked, base fellows, ungodly men, who possessed no grain of religion and of the fear of God. And Calvin, who could endure so much if his own honor and name were concerned, did not hesitate to express his contempt and holy hatred, which he actually felt against these enemies of his God. I am convinced that these are the deeper and nobler motives behind this "uncivil" language of the reformer.

Hardly civil?

But what is civilization that speaks in terms of endearment where the language should be that of holy wrath, seeing the enemy makes an attack upon the truth and name of God? What does it mean, when we express our highest esteem and respect for opponents of the truth, when there is no grain of such respect in our hearts? What otherwise is it than a bit of ungodly hypocrisy? Surely, the theory of common grace may be able to cover up this wicked hypocrisy, according to which we are often more concerned with our own honor and with the friendship of men than with the honor and friendship of our God. It has already so blinded the eyes of many, that they even would criticize the profound love of God expressed by the psalmist of Ps. 139, when he emphasizes that he hates those that hate his God and that they are his enemies. Small wonder, that in our age of humanism and love of self and the honor of men rather than of God, we should stumble over the language of Calvin, when he calls the enemies of God by their true names, rather than feigning esteem for them which he does not possess.

This is the first general remark, which I felt constrained to make before I come to the real point of our discussion.

And my second remark is this.

One would almost receive the impression from the book-review on *Calvin's Calvinism* in *The Banner,* that it chiefly consisted in a warning to be careful and not to enter into the deep things of God with too great an

measure of audacity. Oh, Calvin is so careful! He would almost seem to devote his work chiefly to the attempt to defend the free offer of salvation in the light of the doctrine of predestination! He appears almost timid in his care not to express himself too boldly on the subject of election and reprobation!

As if such were the subjects on which Calvin wrote!

As if, forsooth, such were actually his chief purpose!

Nay more, as if there were even one iota of Berkhof's theory of a free offer of salvation on the part of God in the whole work!

One feels how the wind blows in Berkhof's book-review. It appears that the three points were before his mind, when he wrote that review. One receives the impression, that he was thinking of 1924 and of us, of the work the Christian Reformed Churches did, when they corrupted the doctrine of Calvin and of the Reformed faith in their three declarations; when they, very politiely and civilly, without giving him even an opportunity to defend himself and the truth, wickedly expelled ministers, that were faithfully defending the truth of the sovereign grace of God, in opposition to the theory of Common Grace which the Churches adopted. He must have met many passages in *Calvin's Calvinism* that stood in flat contradiction to the doctrine adopted by the Churches, under Berkhof's leadership, in their now famous three points. And now he desperately tries to read into *Calvin's Calvinism* the "whitewashed Calvinism" of the three points! Now he emphasizes that Calvin is careful not to go beyond Scripture and that he defends a free offer of salvation in the sense of the first point of 1924!!!

Grace to all, is it not, professor? in the preaching of the gospel!

Grace also to the reprobate in the proclamation of the salvation in Christ!

An earnest desire on the part of God to save all men and not only the elect!

That is what you mean, when you speak of a free offer of salvation. That is what Kuiper preached in his sermons on the Three Points.

And you maintain, that this corruption of predestination is the doctrine of Calvin?

Well, we will see!

I assure you that the publishers of the book will look amazed when they hear that *Calvin's Calvinism* makes such a strange impression on some Reformed (?) leaders in America!

They must have nothing of "hawking" Christ, as Rev. Atherton used to call this so-called offer of salvation to all.

And it surely is not their impression that Calvin believed in it.

But we will see.

I will quote Calvin extensively on this subject. Fortunately, he has a good deal to say on it, so that we are in a position to obtain a rather clear conception of his views on the matter.

I will also quote what Berkhof and Kuiper have written on the same subject, in connection with the contents of Point I of 1924.

And then the reader may judge for himself, whether the corruption of 1924 is actually the doctrine of the Genevan Reformer.

This, however, we will leave for our next number, the Lord willing.

H. H.

A SONG OF PRAISE

I may not understand, dear Lord,
How I can see,
When others' eyes are closed. They have
No sight of Thee.

I may not know how thou hast filled
My heart with love;
When others' hearts are empty of
Joy from above.

One fact I know — the blood of Christ
Was shed for me.
He bore my sins, my Substitute,
Upon the tree.

'Tis all of grace, no merit mine,
I'll humbly praise
Thee, blessed Redeemer, King divine,
Through all my days.

For boundless mercies, undeserved,
I thank three, Lord.
Oh! Jesus! May'st thou ever be
Alone adored.

—E. W. C.

EEUWIG ERBARMEN

O God! ik zocht U niet;
Ik heb U niet gevonden.
Ik heb zelfs niet verlangd naar U.
En nu de stroom des doods
Mij komt omgeven;
En nu de donk're nacht
Mijn hart doet beven;
Nu roept mijn angstig hart — tot U,
Eer het verzinkt.

Maar Ik heb u gezocht,
En Ik heb u gevonden.
Ja, Ik heb steeds verlangd naar u.
Ik sloeg u ga, en trok u met erbarmen;
En draag u nu op eeuw'ge liefde-armen;
Straks door de donk're poort; —
waar 't licht u tegenblinkt.

EEN "EERSTE OPSTANDING"?

Zooals we reeds opmerkten, er zijn, naar het oordeel van Ds. Vander Werp nog andere plaatsen in de Heilige Schrift, die de idee van een eerste opstanding, door duizend jaren gescheiden van de opstanding der goddeloozen, bevestigen. En ofschoon we reeds aantoonden, dat de schrijver lang niet zoo eenvoudig God op Zijn Woord gelooft op dit stuk, als hij wel voorgeeft, ja zelfs eenvoudige en duidelijke plaatsen der Heilige Schrift door een omweg van redeneering verdraaien moest, om zijn idee van een eerste opstanding vast te houden, toch willen we ook nog letten op die andere Schriftuurplaatsen, waarnaar hij verwijst.

En dan willen we beginnen met den tekst uit I Thess. 4:16. We lezen daar het volgende: "Want de Heere zelf zal met een geroep, met de stem des archangels, en met de bazuin Gods nederdalen van den hemel; en die in Christus gestorven zijn, zullen eerst opstaan." Het is op dit laatste, dat de Chiliasten den nadruk leggen, en dat ook Ds. Vander Werp wil wijzen, om de zoogenaamde eerste opstanding van de rechtvaardigen te bewijzen; en die in Christus gestorven zijn zullen eerst opstaan.

Op den klank af zou men dan ook den indruk kunnen krijgen, dat dit wel waarlijk de bedoeling van den apostel is. Hij spreekt hier immers van de opstanding der rechtvaardigen alleen, van degenen, die in Christus zijn gestorven. En hij zegt met zoovele woorden, dat zij *eerst* zullen opstaan. Men zou dus, als men deze woorden zoo opzichzelf leest, los van het verband, waarin ze voorkomen, den indruk ontvangen, dat de apostel, sprekende over de opstanding aller dooden, hier leert, dat de opstanding der rechtvaardigen aan die der goddeloozen zal voorafgaan. Natuurlijk zou ook dit nog niets meer bewijzen, dan dat er een zekere orde in de opstandingsure zou zijn. Er zou nog niet mee bewezen zijn, dat de goddeloozen eerst duizend jaren later zouden worden opgeroepen uit hunne graven. De ééne ure der opstanding, naar de voorstelling van den tekst uit Joh. 5, dien we de vorige keer bespraken, zou daarmede nog niet veranderd wezen. Maar in dat geval zouden we toch in den tekst van Thess. 4 de idee van een eerste opstanding der rechtvaardigen hebben.

Meer dan zelfbedrog, veroorzaakt door oppervlakkige lezing, is dit echter niet. En het is ons werkelijk een raadsel, dat de Chiliasten, die toch ook het verband wel kunnen lezen, eerlijk kunnen zijn voor eigen gemoed en overtuiging tegenover de Heilige Schrift, als ze dezen tekst aanhalen ten bewijze van hun voorstelling eener eerste opstanding.

Immers, wie even het verband leest, verstaat aanstonds, dat de uitdrukking: *eerst opstaan* juist heelemaal niet gebezigd wordt als tegenstelling met een uitgedrukt of stilzwijgend verondersteld: *later opstaan.* Dit is wel de gedachte, die de Chiliast uit deze woorden wil halen. Maar het ligt schier aan de oppervlakte, dat dit gansch en al niet de gedachte van den apostel is. De tegenstelling, of de volgorde, die de apostel voor de aandacht heeft, is niet die van een eerste opstanding der rechtvaardigen en een tweede opstanding der goddeloozen; maar van een eerst opstaan dergenen, die in Christus zijn gestorven voor Zijne wederkomst en het veranderd worden dergenen, die bij Zijne wederkomst nog zullen leven.

De Chiliasten zouden willen lezen: Degenen, die *in Christus* gestorven zijn, zullen eerst opstaan; daarna degenen, die *buiten Christus* gestorven zijn. De nadruk valt voor hen op het: *in Christus.*

De apostel wil echter, dat zijne woorden aldus zullen worden gelezen: Degenen, die in Christus *gestorven zijn,* zullen eerst *opstaan;* daarna zullen degenen, die in Christus dan nog *leven,* bij Zijne wederkomst namelijk, *veranderd worden.*

Aan de opstanding der goddeloozen denkt hij zelfs niet. Deze blijft, zooals veelal in de Heilige Schrift, waar ze van de opstanding spreekt, zelfs geheel buiten behandeling. Het gaat hier louter over de vraag, wat er zal gebeuren met alle geloovigen, levenden en gestorvenen, bij de wederkomst van den Heiland. Dit is duidelijk:

1. In de eerste plaats uit het voorafgaande verband. De apostel schrijft: "Doch, broeders, ik wil niet, dat gij onwetende zijt van degenen, die ontslapen zijn, opdat gij niet bedroefd zijt, gelijk de anderen, die geen hoop hebben. Want indien wij gelooven, dat Jezus gestorven is en opgestaan, alzoo zal ook God degenen, die ontslapen zijn in Jezus, wederbrengen met Hem." Het blijkt dus, dat er in de gemeente te Thessalonica droefheid was over degenen, die ontslapen waren, alsof ze bij de wederkomst van den Heiland, op de een of andere wijze zouden achterstaan bij degenen, die bij die komst nog zouden leven. Zouden ze, met de dan nog levenden, wel wedergebracht worden met den Heere bij Zijne komst? Daarover maakte de gemeente zich bezorgd. Welnu, daarop antwoordt de apostel allereerst in vs. 15: "Want dat zeggen wij u door het Woord des Heeren, dat wij die levend overblijven zullen tot de toekomst des Heeren, niet zullen voorkomen degenen, die ontslapen zijn." De dan levende geloovigen zullen dus de reeds gestorvene heiligen niet voorgaan, als de Heiland wederkomt. Want, en zoo wordt de bedoeling van den apostel duidelijk, aldus gaat hij voort in het vers, dat door Ds. Vander Werp wordt aangehaald ten bewijze van de eerste opstanding: als de Heere wederkomt, zullen degenen, die in Jezus gestorven zijn, eerst opstaan. Duidelijk is het dus, dat de apostel een vergelijking treft tusschen de gestorvenen en levende heiligen bij de wederkomst des Heilands, en dat Hij hoegenaamd niet denkt aan de opstanding der goddeloozen, als hij die woorden neerpent.

2. In de tweede plaats uit hetgeen volgt op vs. 16. Immers de apostel gaat voort in vs. 17: "Daarna wij, die levend overgebleven zijn, zullen tezamen met hen opgenomen worden in de wolken, den Heere tegemoet in de lucht; en alzoo zullen wij altijd met den Heere wezen." Lees nu deze woorden in onmiddellijk verband met het voorafgaande, zooals het behoort en de bedoe-

ling van den apostel is boven allen twijfel verheven. Degenen, die in Christus gestorven zijn, zullen niet achterstaan bij degenen, die bij Zijn wederkomst nog leven zullen. Want de gestorvene heiligen zullen eerst opstaan (d. w. z., eer de levende geloovigen veranderd zullen worden) en daarna zullen wij, die levend overgebleven zijn, tezamen met de anderen, die dan reeds opgewekt zijn, den Heere tegemoet gevoerd worden in de lucht. En de opstanding der goddeloozen is niet voor de aandacht des apostels.

Deze verklaring ligt zoo aan de oppervlakte, is zoo duidelijk en boven allen twijfel verheven voor ieder, die onbevangen leest, dat wij de vraag, die de schrijver van het boekske doet, ook hier weer voor zijn eigen deur leggen: waarom toch den Heere niet op Zijn Woord te gelooven?

Een andere tekst, waarnaar de schrijver verwijst, is I Cor. 15:23: "Maar een iegelijk in zijne orde: de eersteling Christus, daarna die van Christus zijn in Zijne toekomst." Juist hoe er ook in dezen tekst de gedachte aan een eerste en een tweede opstanding ligt, door duizend jaren gescheiden van elkander, zegt de schrijver ons niet. Hij haalt den tekst slechts aan. Maar het laat zich licht bevroeden, op welke wijze men dezen tekst wil gebruiken voor dat doel. Men moet inleggen. Men vult den tekst aan. Men leest in zijn gedachten voort: en daarna, nog later, de goddeloozen. De eersteling Christus; daarna die van Christus zijn in Zijne toekomst (niet de goddeloozen dus) en daarna de onrechtvaardigen.

Doch dat is een inlegkunde, die op Schriftverdraaiïng uitloopt.

Want ook hier geldt, dat de apostel zelfs niet denkt aan de opstanding der goddeloozen. Het gaat in heel het hoofdstuk niet over de opstanding in het algemeen, doch slechts over die heerlijke opstanding, die een rechtstreeksche vrucht is van de opstanding van den Heiland. Het is volstrekt niet moeilijk te verstaan, hoe de apostel van de opstanding der dooden kon handelen, zonder dat hij daarbij ook sprak van de terugkeer uit het graf van de goddeloozen. Immers deze twee zijn wezenlijk verschillend. Het mag metterdaad worden gezegd, dat de terugkeer uit het graf der goddeloozen in eigenlijken zin geen opstanding is; althans het is een opstanding der verdoemenis. Nu handelt Paulus in I Cor. 15 in het geheel niet over deze laatste opstanding. Hij heeft alleen de opstanding in onverderfelijkheid en onsterfelijkheid voor de aandacht, de opstanding zooals die het voorwerp der hope zijn moet voor de gemeente.

Dit wordt nog duidelijker als we letten op het onmiddellijke verband. In het onmiddellijk voorafgaande vers toch zegt de apostel: "Want gelijk zij allen in Adam sterven, alzoo zij ook in Christus allen levend gemaakt worden." Nu geldt dit laatste zeker niet van de opstanding der goddeloozen. Zij worden bij hunne opstanding niet levend gemaakt met en in Christus. Zij staan op ter verdoemenis. Zij gaan bij hunne opstanding den tweeden dood in. Als de apostel dus spreekt van *allen* in de tweede helft van dat vers, dan bedoelt hij niet alle menschen, maar allen, die in Christus zijn, alle geloovigen. Aan de anderen denkt hij in het geheel niet. De opstanding der goddeloozen is niet voor zijne aandacht. Maar dan heeft ook niemand het recht om die opstanding der goddeloozen in het 23ste vers toch in te schuiven, noch ook heeft iemand het recht om de conclusie te trekken, dat waar de apostel in dit vers alleen spreekt van de opstanding der rechtvaardigen, de anderen, naar zijne voorstelling dan nog in het graf blijven. Doet men het toch, dan legt men in, niet uit, om zijn eigen voorstelling van een tweeerlei opstanding met de Schrift te kunnen bewijzen.

Voorts wijst de schrijver nog op Luk. 20:35, 36. Daar staat: "Maar die waardig zullen geacht zijn die eeuw te verwerven en de opstanding uit de dooden, zullen noch trouwen, noch ten huwelijk uitgegeven worden; want zij kunnen niet meer sterven, want zij zijn den engelen gelijk; en zij zijn kinderen Gods dewijl zij kinderen der opstanding zijn."

Bij dit vers geeft de schrijver wel een verklaring en wij zullen hem hier vertaald weergeven:

"Hier spreekt Jezus van een opstanding waarvoor een zekere waardigheid wordt vereischt. Dit kan zeker geen opstanding der goddeloozen zijn: want zij hebben voor hunne opstanding geen waardigheid noodig. Jezus spreekt ook van eene opstanding *uit* de dooden. Niet uit den *dood,* maar uit de *dooden.* Jezus is opgestaan *uit* de dooden; uit, van tusschen de dooden. En de geloovigen zullen ook worden opgewekt van *uit* de dooden. Dan zegt Jezus, dat zij die waardig geacht zullen zijn deze opstanding uit de dooden, de engelen gelijk zullen zijn. Dit kan zeker niet worden gezegd van de goddelooze dooden. Ook zou Jezus dit niet hebben kunnen zeggen van alle dooden, indien zij terzelfder tijd zouden worden opgewekt in één algemeene opstanding. En verder zegt Jezus, dat zij, die waardig geacht zullen zijn om die opstanding *uit* de dooden te verwerven, kinderen Gods zijn, zijnde kinderen der opstanding, zooals de Engelsche vertaling het heeft. In de Hollandsche vertaling lezen we, dat zij kinderen Gods zijn, *omdat* zij kinderen der opstanding zijn. Dit kan zekerlijk niet worden gezegd van de goddelooze dooden. Ook zou Jezus dit niet gezegd hebben, indien Hij gesproken had van de opstanding aller dooden. Want indien *alle* dooden zouden worden opgewekt in één algemeene opstanding, dan zouden ook allen kinderen der opstanding zijn. Maar dan had Jezus niet kunnen zeggen, dat zij kinderen Gods zijn, *omdat* zij kinderen der opstanding zijn.

"Het is dus duidelijk, dat in Lukas 20:35, 36 Jezus spreekt van die eerste opstanding, die Hij de opstanding der rechtvaardigen noemde in Luk. 14:14; waarvan Paulus zegt: daarna die van Christus zijn in Zijne toekomst, I Cor. 15:23; en ook: en die in Christus gestorven zijn zullen eerst opstaan; en waarvan Johannes zegt: Deze is de eerste opstanding" . . . .

Zoo ziet men, hoe men door het eene Schriftwoord na het andere, hier een weinig en daar een weinig, te

verdraaien, geleidelijk kan komen tot een zekere dwaling.

De heele redeneering van den schrijver komt hierop neer: Jezus spreekt van de opstanding der rechtvaardigen alleen; dus spreekt Hij van de eerste opstanding. Dit is een schoon voorbeeld van wat men in het Engelsch noemt: *begging the question.* Juist wat bewezen moest worden veronderstelt de schrijver ten slotte. Let maar eens op.

Al wat de schrijver in de eerste paragraaf neerpende, kunnen we voetstoots toegeven. Wij mogen ons zelfs wel verwonderen, dat de schrijver zooveel woorden gebruikt, om te bewijzen, wat reeds voor allen, die lezen kunnen, wel glashelder moet zijn. De geheele paragraaf is er aan gewijd om duidelijk te maken, dat de Heiland het in de aangehaalde verzen alleen heeft over de opstanding der rechtvaardigen. En dat was reeds duidelijk op zichzelf. Wij weten niet, dat er iemand is, die dit zou willen ontkennen. De schrijver had dit wel in een zinnetje even kunnen zeggen en op aller instemming kunnen rekenen. Maar let er dan ook wel op, dat hiermede absoluut niets meer is gezegd, *dan dat de Heere alleen spreekt over de opstanding der rechtvaardigen.* En meer zit er dan ook niet in. Met geen mogelijkheid kan de schrijver er meer uithalen. Er wordt van die opstanding der rechtvaardigen *als een eerste opstanding* in vergelijking met een tweede der goddeloozen, zelfs niet gerept.

Maar wat doet de schrijver nu? Hij gaat eenvoudig voort en zegt: "Het is dus duidelijk, dat in Luk. 20: 35, 36 Jezus spreekt van die eerste opstanding," etc. Wij vragen: waar spreekt Jezus in den tekst van die *eerste opstanding?* Het antwoord is: *nergens.* Daarvan was juist in het geheel niet gerept. De schrijver had moeten zeggen: Het is dus duidelijk, dat Jezus hier spreekt van de opstanding der rechtvaardigen alleen. Dan hadden we het met hem eens geweest. Dat en niets meer had hij bewezen in de eerste paragraaf. En dat was ook zeer duidelijk eer hij er over begon te redeneeren.

Maar wat doet hij hier? Uit den tekst bewijzen, dat Jezus een eerste en tweede opstanding leert? Ganschelijk niet. Dat kon hij ook niet. Neen, hij *begs the question.* Zijn redeneering, aangevuld zooals het behoorde, loopt als volgt: a. Jezus spreekt hier alleen over de opstanding der rechtvaardigen. b. Deze opstanding der rechtvaardigen is *natuurlijk* de eerste opstanding. c. Dus spreekt Jezus hier over de eerste opstanding. Nu moest b. juist worden bewezen. En de schrijver wil het al den schijn geven alsof hij het uit Luk. 20:35, 36 ook bewijst. Maar feit is, dat hij dat juist niet doet, maar het als vaststaand veronderstelt. En dat is niet eerlijk. Hij zal moeten toestemmen, dat de tekst zelf hoegenaamd geen bewijs levert voor een eerste opstanding.

Het eenigste, dat de schrijver hiertegen zou kunnen inbrengen, is, dat het toch vreemd is, dat de Heiland juist alleen spreekt van de opstanding der rechtvaardigen, en dat Hij daarvan spreekt als een opstanding *uit* de dooden. Maar in het licht van hetgeen we reeds eerder schreven is dit juist in het geheel niet vreemd. De Schrift spreekt doorgaans alleen van de heerlijke opstanding, iets, dat zijn oorzaak hierin vindt, dat het uitgaan uit de graven der goddeloozen een opstanding der verdoemenis is. De eigenlijke opstanding is de opstanding ten leven, de opstanding der rechtvaardigen. Daarom is het ook niet vreemd, dat deze opstanding een opstanding *uit* de dooden wordt genoemd. Dat blijft immers waar, ook al staan alle dooden niet alleen in dezelfde ure op, maar op hetzelfde moment, allen tegelijk. *Uit* de dooden staan zij alleen op ten leven. De anderen staan niet *uit* de dooden op, maar *als* dooden. Zij zullen in die opstanding juist hun plaats hebben *onder* de dooden, in den tweeden dood, den eeuwigen. De rechtvaardigen staan dus wel degelijk *uit* de dooden op en zij alleen. En zoo bewijst ook dit voorzetsel, waarvan de Chiliasten zooveel trachten te maken ten bewijze van hunne voorstelling, metterdaad niets voor een zoogenaamde eerste opstanding. Doch hoe dit ook zij, de schrijver zal mij wel moeten toestemmen, dat de tekst in Luk. 20 metterdaad niets zegt van een eerste opstanding. Deze gedachte draagt de schrijver in den tekst in.

Eindelijk verwijst de schrijver nog naar Filipp. 3:11, waar we de welbekende woorden lezen: "Of ik eenigszins moge komen tot de wederopstanding der dooden."

Laat ons ook hier eerst luisteren naar hetgeen Ds. Vander Werp bij deze woorden opmerkt.

"In het verband lezen we, dat Paulus alle dingen schade acht te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, zijnen Heer, etc., etc., of hij eenigszins mochte komen tot de wederopstanding der dooden (het Engelsch heeft: by any means). Maar wat scheelt er nu aan met Paulus? Hij heeft ons met nadruk geleerd, dat *alle* dooden zullen worden opgewekt. En is hij nu bevreesd, dat hij zelf niet zou komen tot de wederopstanding der dooden? Dat lijkt vreemd. Maar de moeilijkheid verdwijnt, als we leeren, dat de Grieksche tekst spreekt van een opstanding *van tusschenuit* de dooden. Paulus achtte alle dingen schade te zijn om de uitnemendheid der kennis van Jezus Christus, etc., etc., of hij eenigszins mocht komen tot die wederopstanding *van tusschenuit* de dooden, waarvan Jezus spreekt als de opstanding der rechtvaardigen; waarvan Jezus zegt, dat diegenen, die ze verwerven den engelen gelijk zullen zijn, en dat zij kinderen Gods zijn, *omdat* zij kinderen der opstanding zijn; van dewelke Paulus zelf zegt: daarna die van Christus zijn in Zijne toekomst, en: die in Christus gestorven zijn, zullen eerst opstaan, en waarvan Johannes zegt: Zalig en heilig is hij, die deel heeft in de eerste opstanding."

Let er op, lezer, dat de schrijver hier allereerst een moeilijkheid schept, die in de werkelijkheid niet bestaat. Want het is niet waar, dat iemand, die den Griekschen tekst niet kent, zou kunnen denken, dat de apostel er aan twijfelt, of vreest, dat hij ooit zal opstaan, dat hij ooit zijn lichaam weer terug zal ontvan-

gen. Ieder, die deze woorden leest, en het verband nagaat, ziet aanstonds, zonder dat hij Grieksch kent, dat de apostel aan niets anders denkt dan aan de heerlijke opstanding in Christus Jezus. Zet de proef maar op deze som en lees voor uzelf en zie, of ge ooit een andere gedachte zoudt kunnen krijgen bij het lezen van dit Schriftgedeelte. De vraag, die de schrijver hier stelt, als opkomende bij het lezen, komt juist in het geheel niet op: maar wat scheelt er nu aan met Paulus? Alle menschen zullen immers opstaan; en is hij nu bang, dat hij niet zal opstaan? Dit is onzin. Het is eenvoudig nietwaar.

Maar hoe komt de schrijver dan toch tot deze schijn-moeilijkheid? Het antwoord is zeer eenvoudig. Hij schrijft immers: "Hij heeft ons met nadruk geleerd, dat *alle* dooden zullen opstaan." Dit is ook een onwaarheid van den schrijver. Het is een pure fictie, dat Paulus dit met nadruk heeft geleerd. Het is natuurlijk wel waar, dat in den algemeenen zin alle dooden zullen opstaan, d. w. z., zullen uitgaan uit de graven; maar het is eene inventie van den schrijver, dat de apostel dit met nadruk heeft geleerd. En dat heeft hij niet alleen niet met nadruk geleerd, maar dat heeft hij in het geheel niet geleerd. Hij heeft het zelfs over de opstanding der dooden in dien algemeenen zin niet eens gehad. Hij spreekt er met geen woord van. Nergens. En toch had de schrijver aan de inlassching van die volzin behoefte, om tot zijn schijnbare moeilijkheid te komen. Laat dien zin er uit, versta, dat de apostel het in het geheel niet heeft over het uitgaan uit de graven aller dooden, dat hij juist louter en alleen spreekt over de zalige opstanding, en geheel de moeilijkheid valt weg. En we vragen aan den schrijver: waarom voegt ge dit hier tusschen? Wat recht hebt ge daartoe? Waarom wilt ge God niet op Zijn Woord aannemen? Waarom al deze inlegkunde ter bevestiging van eene vooropgezette idee? Neen, wij zouden hem niet zoo hard vallen, als hij juist niet ieder, die het met zijne ideën niet eens kan vinden, beschuldigt van God niet op Zijn Woord te willen aannemen. Maar dat doet hij wel. Daarom eischen we dan ook met destemeer nadruk, dat hij zijn stelregel zal opvolgen en niet heele zinnen invoegt, om schijnbare moeilijkheden te scheppen en die dan op te lossen door de idee van een eerste opstanding!

Maar als deze schijnbare moeilijkheid is weggenomen, dan blijft er voor eene idee eener *eerste* opstanding ook niets over in den tekst. Zeker, de apostel heeft het ook hier, zooals gewoonlijk, alleen over de zalige opstanding der geloovigen in Christus Jezus. Hij spreekt daarvan geheel op zichzelf. Aan de opstanding der goddeloozen denkt hij zelfs niet. Die zalige opstanding is voor hem een opstanding *uit de dooden*, want alleen de geloovigen zullen er in deelen. Het is niet zoo, dat de geloovigen in dien zin *eerst* zullen opstaan en de goddeloozen *later*. Neen, *uit* de dooden staan *alleen* de rechtvaardigen op. De anderen blijven, ook in hunne opstanding onder de dooden en in den dood. En die zalige opstanding *uit de dooden* is het voorwerp van zijn verlangen en van zijn streven. Daarom jaagt hij er naar, om ook thans hoe langer zoo rijker te worden in de kennis van den Heere Christus en in de geestelijke kracht Zijner opstanding.

Moge dat streven naar die rijke kennis, die heerlijke kracht, die zalige opstanding ook het onze zijn!

H. H.

SPIRITUAL BREAKDOWN

If you are impatient, sit down quietly, and have a talk with Job.

If you are just a little headstrong, go to see Moses.

If you are getting weak-kneed, take a look at Elijah.

If there is no song in your heart, listen to David.

If you are a policy man, read Daniel.

If you are getting sordid, spend a while with Isaiah.

If you feel chilly, get the beloved disciple to put his arms around you.

If your faith is below par, read Paul.

If you are getting lazy, watch James.

If you are losing sight of the future, climb up to Revelation and get a glimpse of the promised land.

WAT AFVALT . . . .

Wat afvalt van den hoogen God,
Moet vallen.
Eenzelfde schuld; eenzelfde lot
Voor allen.
't Gezin, 't geslacht, het volk, de staat,
De kleinen en de grooten,
Verlaten wordt, wat God verlaat,
Wat God verstoot, verstooten.
Wel hoort men daag'lijks stem op stem
Weerklinken:
"Geen nood! wij redden 't zonder Hem!"
Maar die het zeggen — zinken.

BLIJF GELOOVEN

Wat kan de weg vaak moeilijk zijn,
De weg, dien God ons zendt!
Een weg zoo schaars aan zonneschijn,
Omsingeld van ellend'.
Een rotsblok hier, een doornstruik daar,
Gestadig door verdriet . . . .
Maar, moede pelgrim! toch is 't waar:
Uw God vergist zich niet!
Zoo gij den Heer uw Herder weet,
Noemt gij dat leed geen kwaad.

WISSELING

Het is een weinig meer dan twee jaren geleden, dat schrijver dezes met Ds. G. Vos in hunne eerste gemeenten als herder en leeraar werden bevestigd. Een noodsprong die onze kerken destijds meenden te moeten nemen tot het behoud onzer school en ter verzorging der Westersche gemeenten. Twee jaren, waarin we met genoegen, naar we mogen gelooven, met vrucht en zegen hebben gearbeid. Ze zijn een aangename herinnering voor ons beiden. Ieder op zijn eigen plaats gevoelde en wist dat de Heere met ons was, met ons volk was, en ons tot beschamens toe heeft doen zien, dat het zwakke, nietige en niets beteekenende in zichzelf door Hem als slijk aan Zijne heilige vingeren is gebruikt tot opbouw van Zijne kinderen aldaar. Daarbij hadden we het groote voorrecht elkander steeds te verstaan. Het is mij ten zeerste aangenaam geweest met broeder Vos te mogen arbeiden, te overleggen en met hem voorkomende zaken te bespreken. Die harmonie bestond er al nog aleer we ambtsdragers waren in de Kerk van onzen Heere Jezus Christus, doch inniger nog werd de band die ons samenbond door wekelijksche omgang en verkeer. Doch dat tweetal jaren zijn voorbij. We moesten naar genomen besluit terug om onze studiën verder te voltooien en we willen gaarne erkennen dat de ervaring ons heeft geleerd, dat het bovengenoemde besluit zeer wijs was. We weten nu wat er noodig is om in den wijngaard des Heeren te dienen; iederen Zondag twee- of driemaal der gemeente het Woord Gods voor te zetten en we gevoelden ook menigmaal dat verdere studie geen weeldeartikel is. Sommige der broeders en zusters verzekerden ons wel eens, dat het zonder studie wel zou gaan en we er de School maar aan moesten geven, iets, dat hoe goed ook bedoeld, niet waar is wanneer we tot in lengte van dagen mogen blijven arbeiden in onze kerken. Iets dat ook wel zou gebleken zijn. Aangenaam is de herinnering van dat tweetal jaren uit bijna elk oogpunt.

We behoefden in Hull geen enkele der leden uit te dragen naar de groeve der vertering, niemand werd ons door den dood ontnomen. Wel echter werd eigen huis het huis der droefheid. Nog pas in Hull en de Heere kwam en ons jongste zoontje werd ons ontnomen. Hij bleef achter toen we huiswaarts gingen. Maar ook in dezen gaf de Heere ons stille onderworpenheid en waren onze zielen stil tot God, de God onzes heils. Want Vader deed het voor ons goed en kastijdde ons met mate, omdat Hij wist wat we behoefden.

Den 15den September preekten Ds. Vos en ondergeteekende hun afscheidspredikatie en werd de band verbroken tusschen ons en de beide gemeenten. Den Zondag daarop mochten we nog twee keer in elkanders gemeente voorgaan en dat was dan ook, voorloopig althans, het laatste van onzen arbeid in het Westen.

Neen, het laatste nog niet. In de twee jaren dat we de School hadden moeten verlaten, werden een zestal mannenbroeders klaar gemaakt voor den dienst des Woords en der Sacramenten. Van deze zes namen er vier een roeping aan naar het Westen. Mijn opvolger werd broeder C. Hanko, die Hull zal bedienen en voorgaan. Dinsdagmorgen, den 24sten September, stapte hij met de juffrouw van de trein. En des avonds werd hij door ons bevestigd, nadat schrijver dezes was voorgegaan in den dienst des Woords. Hull's kerkgebouw was goed gevuld, de naburige gemeenten waren opgekomen om mede getuige te zijn van deze indrukwekkende plechtigheid. We bepaalden de gemeente bij I Cor. 2:23, 24: "Doch wij prediken Christus den gekruisigde, den Joden wel eene ergernis, en den Grieken eene dwaasheid. Maar hun die geroepen zijn, beiden Joden en Grieken, prediken wij Christus de kracht Gods en de wijsheid Gods."

Na afloop dezer werkzaamheden sprak broeder Hanko den zegen over de gemeente uit.

In de basement maakten de broeders en zusters met hun nieuwen leeraar en juffrouw nog even kennis en gingen vervolgens laat naar huis. Het werd ons gegund om met onzen opvolger en zijne gade enkele korte bezoeken af te leggen bij de zieken en de ouden in de gemeente. Gaarne hadden we met hem de geheele gemeente willen bezoeken, doch de tijd ontbrak en daarom was het dat we slechts bij ouden en zieken hem konden voorstellen. Hard viel het ons, om den ouden broeder die enkele weken geleden door een beroerte werd getroffen, vaarwel te zeggen. Vooral waar we weten, dat aan *deze* zijde van dood en graf we hem niet weer zullen ontmoeten. Bijna tachtig jaar oud zijnde sprak de Heere tot hem op een duidelijke wijze. Onze getrouwe God en Vader maakte hem echter bereidwillig, zoodat zijn laatste woord wat we mochten hooren was: "Domine, ontbonden te zijn en met Christus te wezen is verreweg ook voor mij het beste."

Onze wensch en bede is dat broeder Hanko zijn arbeid in Hull moge doen met hetzelfde genot waarmede wij mochten beëindigen. En dat ook de gemeente en kerkeraad hem drage voor den troon der genade. Dan zal het wèl gaan, beide met leeraar en gemeente.

Inmiddels was de beroepen Candidaat van Rock Valley, A. Cammenga, en echtgenoote, die met dezelfde trein waarop Ds. Hanko zich bevond, te Rock Valley aangekomen. Rock Valley, de Benjamin onzer Westersche kerken, en A. Cammenga, de Benjamin onzer candidaten, werden den 25sten September, des middags aan elkander verbonden. Hier bediende Ds. G. Vos het Woord en predikte uit II Cor. 2:15, 16: "Want wij zijn Gode een goede reuk van Christus, in degenen die zalig worden en in degenen die verloren gaan; dezen wel een reuk des doods ten doode, maar genen een reuk des levens ten leven. En wie is tot deze dingen bekwaam?"

Het was een scherp, zielsontroerend woord. Desniettemin een woord dat zeer wel paste bij deze gelegenheid. Immers, alhoewel de prediker met tranen en weenen moet trachten te winnen; moet wenschen en bidden, dat de gemeente in haar geheel toch behouden mocht worden; zijn liefde de geheele kudde moet omvatten — het Woord des Heeren tot Zijne knechten is

altijd weer dat er zullen zijn die dooder worden onder de verkondiging des Evangelies, aldus Ds. Vos. En zoo ging de broeder verder, dat ligt niet aan het Evangelie, noch aan de verkondiging alsof er doodigheid en dorheid in het Evangelie zoude zijn. Want het Evangelie is waarlijk liefelijk, is waarlijk goed, in geen enkel opzicht dood verspreidend. Maar het in aanraking komen van den dooden zondaar met het levende Woord is gelijk aan de verzenging der zonnestralen op het droge gras dat verdort. De reuke des doods is vrucht van het zich stooten aan het Evangelie, dat, hoewel goed, toch tweeërlei werk doet — en levend maakt en doodt. En toch wat ook de uitkomst moge zijn altijd Gode een goede reuk, mits ge het verkondigt gelijk het de Schrift leert.

Ds. Vos eindigde door ook broeder Cammenga en ons allen er op te wijzen, dat het verkondigen van dit Evangelie ons altijd weer voor de vraag plaatst: En wie is tot deze dingen bekwaam? Bekwaam niemand! Tenzij dan dat de bedienaar des Woords zelf een goede reuk van Christus is. Een kind Gods is. Zijn werk in den reuk der kennis van Christus gedaan wordt. Dan zal het altijd bij hem moeten blijven: Heere, ik ben tot deze dingen in mijzelf niet bekwaam. Maar dan is er desniettegenstaande bekwaamheid, uit oprechtheid, "maar als uit God, in de tegenwoordigheid Gods, spreken wij het in Christus."

We bevestigden den broeder waarna hij voor het eerst den zegen over de gemeente uitsprak. Wat we wenschen en bidden voor broeder Hanko geldt ook voor den Domine van Rock Valley alsmede voor de juffrouw. Rock Valley is klein; durfde ook heel wat aan. Slechts een negental huisgezinnen vormen de gemeente. Ze draagt haar lasten gewillig en we zullen hopen dat het ook broeder Cammenga gegeven worde om met bereidwilligheid des harten te geven datgene wat de Heere hem schonk. En ofschoon klein toch is er groei voor de gemeente te verwachten. We hielden aldaar catechisatie des Donderdagsavonds met een klas van zeventien jongelui tusschen 16 en 24 jaar oud. Dus, als het van buiten niet aangroeit is er zeker alles voor om te mogen hopen, dat het van binnen uit mag gaan groeien. Bovenal echter dat de gemeente mag groeien in *inwendige geestelijke kracht.* De Heere gebiede Zijnen onmisbaren zegen over Ds. Cammenga en de gemeente.

Waren de broeders Hanko en Cammenga Dinsdag, den 24sten Sept. gearriceerd, de beroepen Candidaat van Doon met zijne vrouw kwamen den dag daaropvolgende te Hull aan. Of Doon blij was? Ja, broeders en zusters, ik geloof, dat we geen gemeente hebben die zoo dikwijls getracht heeft om eigen herder en leeraar te verkrijgen als Doon's gemeente. Meer dan drie jaar waren ze zonder leeraar doorgegaan. Levend van classisbeurten en soms een der studenten werd het broeder De Jong geschonken om met volle vrijmoedigheid de op hem uitgebrachte roeping aan te nemen. En Doon is blij en wij met haar. Och ja, we zijn blij met al onze gemeenten die geen *bedankje* ontvingen, maar toch Doon . . . . We hadden ook eens van haar een beroep ontvangen, maar we moesten naar Hull, dat zeide de Heere zeer kennelijk en we bedankten voor Doon.

We willen het wel erkennen, we waren blijde, dat ze er deze keer niet bij overschoten. Dat was ook onze bede geweest: Heere, geef ze één van de zes.

Des avonds, den 25sten September, werd broeder De Jong bevestigd, nadat we de gemeente waren voorgegaan in de bediening des Woords en haar bepaalde bij de eerste twee verzen van Jesaja 40: "Troost, troost, mijn volk, zal ulieder God zeggen; spreekt naar het hart van Jeruzalem, en roept haar toe dat haar strijd vervuld is, dat hare ongerechtigheid verzoend is, dat zij van de hand des Heeren dubbel ontvangen heeft voor alle hare zonden."

Waarna Ds. G. Vos het bevestigingsformulier las en waarop Ds. De Jong voor het eerst den zegen over de gemeente uitsprak.

De Heere stelle broeder De Jong en de juffrouw tot een rijken zegen en het worde Doon geschonken om na zoo'n lange wachtenstijd dubbel dankbaar te zijn aan Hem die hen den broeder gaf.

We merkten bij iederen dienst in Hull, Rock Valley en Doon dat het overgroote deel van de Sioux Center gemeente mede opgekomen was. Voor hen gebeurtenissen die zij zeer zeker met gemengde gevoelens hebben bijgewoond.

Dat verstonden we dan ook zeer goed.

Twee jaren hadden ze Ds. Vos in hun midden gehad en twee jaren leefden gemeente en leeraar in de beste verstandhouding. Nu echter zal zeer waarschijnlijk deze gemeente een tweetal jaren zonder herder en leeraar zijn. We gevoelden dat toen we ze zoo zagen zitten temidden der broeders en zusters voor wie die dagen dagen van blijdschap waren. De Heere echter weet wat precies bij ons past en wat goed voor ons is. En van in zak en asch zitten bemerkten we dan ook niets. Een weinig weemoedig.

Tijdens den dienst in Doon was er inmiddels een storm komen opzetten. Felle bliksemstralen en hevige regenbuien deden ons besluiten om na den dienst maar dadelijk af te reizen naar de gemeenten Pella en Oskaloosa. Na middernacht geraakten we vast in de Westersche klei en zaten we met de auto in de "ditch" voor ongeveer twee en een half uur. Wie eens kennis maakte met de Iowa klei weet wat dat beteekent. Onze chauffeur (Ds. Vos) wist de kettingen om de wielen te doen en we meenden dat het nu wel zou gaan. Maar jawel de machine (wiring) was zoo nat geworden, dat aan weggaan geen denken was. En met dat alles hadden onze "Prince Alberts" meer weg van een "Overall" dan van een gekleede jas. Boordje en witte das hadden bij die tijd ook betere dagen gekend. We moesten teneinde raad, maar wachten totdat de storm over was, terwijl we met een lantaarn, die we bij een der in de nabijheid wonende boeren geleend hadden de "wires" trachtten te drogen, iets wat ons ten lange leste gelukte. Om ongeveer half drie des morgens waren we op weg naar Pella, een afstand van ongeveer 300 mij-

len. Des middags, den 26sten Sept., om ongeveer twee uur arriveerden we in Pella. Ouderling Idema van bovengenoemde gemeente wees ons een slaapkamer aan en binnen enkele seconden waren we in diepen slaap verzonken.

Des avonds om half acht vergaderden de beide gemeenten, Pella en Oskaloosa, in Pella's kerkgebouw.

Daar ging nogmaals Ds. Vos voor in den dienst des Woords. Het reizen scheen, naar de predikatie te oordeelen, haast of althans weinig invloed op hem te hebben gehad.

Na de predikatie lazen we het bevestigingsformulier en sprak de bevestigde leeraar, Ds. L. Vermeer, den zegen uit over zijn beide gemeenten. Ook broeder Vermeer met de gemeente wenschen we van ganscher harte des Heeren onmisbaren zegen toe. Broeder Vermeer heeft, naar onze meening, een zeer zware taak te verrichten. Bij het dubbele werk dat hem in de twee gemeenten wacht komt ook nog het vele reizen. De gemeenten Pella en Oskaloosa liggen ongeveer een twintig mijl van elkander verwijderd. Dan heeft hij gelijk we opmerkten van alles dubbel: kerkeraad, catechisatie, huis- en ziekenbezoek plus driemaal preeken op iederen sabbat.

Ds. Vermeer woont in Oskaloosa waar we hem den volgenden morgen nog even bezochten om van hem en de juffrouw afscheid te nemen.

De Heere zij met al onze leeraars en hun gaden, en we hopen van hen en de gemeente hun toevertrouwd het beste te vernemen in de toekomst. Zij er in al onze gemeenten veel gebeds; daar hebben ze met ons zeer veel behoefte aan. Maar zij er ook veel dankbaarheid; de Heere gaf ons deze mannen. Nog geen vijf jaar geleden was er nog niet zooveel als een School. Nu mogen we alreeds met een dankbaar hart de vruchten plukken van den noesten arbeid en vlijt waarvoor de beide leeraren H. Hoeksema en G. M. Ophoff zich gaven om in zulk een kort tijdsbestek een zestal mannen klaar te hebben voor den dienst des Woords en der Sacramenten. Doch bovenal past het ons Hem te danken die ons dat alles gaf. Des Heeren weg is in dat alles zeer kennelijk te zien. *Hij heeft groote dingen gedaan, dies zijn wij verblijd.* Daarom kunnen we alleen in Hem eindigen.

Wij vertrokken inmiddels naar Grand Rapids om bij de opening der School tegenwoordig te zijn, en om voor tijd en wijle met de hulp des Heeren onze studiën te voltooien. We moesten veel achterlaten wat ons lief was. Maar de schoolbanken zijn voor ons de plaats die we met het oog op de toekomst van noode hebben.

W. V.

NOTICE

Because of circumstances Rev. G. M. Ophoff was too busy to get ready with his copy for this number.

VOOR OUDEN VAN DAGEN

Laat nu los die aardsche schatten,
Al wat aan de wereld bindt;
't Kan toch nimmer iets bevatten,
Waarin 't hart voldoening vindt!
Houd maar vast die schat van waarde,
Die in 't Vaderhuis ons wenkt . . .
Iets zóó heerlijks, als deez' aarde
Nimmer aan ons menschen schenkt.

Laat nu los al wat de aarde,
Kennis, eer, geluk u bood;
't Geeft u blijvend toch geen waarde,
Bij het nad'ren van den dood!
Houd maar vast het sterk gelooven:
Eenmaal kennen wij veel meer
In 't Jeruzalem daarboven,
In het kennen van den Heer!

Laat nu los al uw gedachten
Over 't strijden voor uw Heer:
Leer slechts rustig op Hem wachten,
Die u voortleidt keer op keer.
Houd maar vast het zeker weten:
Eenmaal komt er toch een tijd
Dan is "'t oud zijn" gansch vergeten,
In de zaal'ge eeuwigheid.

Laat nu los het droeve vragen:
"Was ik ook iets voor mijn God?"
Wil nu maar vertrouwend dragen,
Wat Hij toeschikt aan uw lot.
Houd maar vast die blijde tijding:
"Jezus Christus komt weldra!"
Brengt den Zijnen geesteswijding —
De strijd is uit! Halleluja!

IN DE URE DER VERZOEKING

Als d' ure der verzoeking naakt,
Zoo wend u tot den Heer', die waakt,
en smeek Hem, dat Hij zich ontferm',
Hij uwer zwakheid Zich erberm;
daarin volbrenge zijne kracht,
en toone zijner liefde macht,
die nimmer u verwinnen zal!
Dan staat gij voor den vijand pal.
Want machtig zijn de pijlen Gods,
en Hij omringt u als een rots.
Dan trekt de felle vijand heen;
dan blijft gij met uw Heer' alleen;
dan voelt g' u veilig als een kind,
dat troost in Moeders armen vindt . . .
Als d' ure der verzoeking naakt,
Zoo wend u tot den Heer', die waakt!